

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

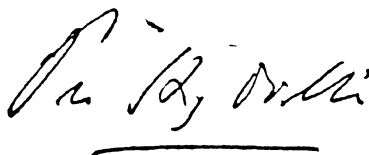
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

6. december 2002

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. december 2002 – dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender - justitsdelen) samt møde i Det Blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19.-20. december 2002 - vedlægges Justitsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Pia Høj Nielsen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-SEKRETARIATET

DEN 6/12-02

Dato: 3. december 2002
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2002-1661/1-0049
Dok.: ABW21524

Oversigt over aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. – 20. december 2002.

Side:

3-6	Dagsordenspunkt 1	Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne af forhandle en ny protokol om supplerung af den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (1992).*
7-8	Dagsordenspunkt 2	Åben trusselsvurdering vedrørende terrorisme.
9-10	Dagsordenspunkt 3	Strategidokument vedrørende terrorisme.
11-13	Dagsordenspunkt 4	Rådets afgørelse om finansiering af visse aktiviteter iværksat af Europol i forbindelse med samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme.
14-23	Dagsordenspunkt 5	Protokol om ændring af visse dele af Europol-konventionen.
24-28	Dagsordenspunkt 6	Rådets afgørelse om fælles udnyttelse af medlemsstaternes forbindelsesofficerer udsendt til tredjelande og internationale organisationer.
29-31	Dagsordenspunkt 7	Rådets konklusioner om informationsteknologi samt efterforskning og strafforfølgning af organiseret kriminalitet.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

32-34	Dagsordenspunkt 8	Anden statusrapport om anden runde af gensidige evalueringer vedrørende medlemsstaternes ordninger for bekæmpelse af ulovlig narkotikahandel.
35-40	Dagsordenspunkt 9	Rådets afgørelse om styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union vedrørende afgørelser om rettighedsfrakendelser.
41-47	Dagsordenspunkt 10	Aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.
48-54	Dagsordenspunkt 11	Rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.
55-65	Dagsordenspunkt 12	Rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.
66-77	Dagsordenspunkt 13	Rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.
78-83	Dagsordenspunkt 14	Rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.
84-92	Dagsordenspunkt 15	Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.
93-99	Dagsordenspunkt 16	Rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.
100-111	Dagsordenspunkt 17	Rådets forordning* og afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.
112-115	Dagsordenspunkt 18	Note om gennemførelsen og anvendelsen af Schengen-reglerne i de nye medlemslande efter disses tiltrædelse til Den Europæiske Union.
116-118	Dagsordenspunkt 19	Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af anvendelsen af Schengen-reglerne i Belgien, Holland og Luxembourg (Benelux-landene).
119-120	Dagsordenspunkt 20	Opfølgning af Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne.
121-123	Dagsordenspunkt 21	Anvendelse af Schengen-reglerne: bedste praksis vedrørende SIS/Sirene og visumsamarbejdet.
124-126	Dagsordenspunkt 22	Beretning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2001.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

Vedrørende: Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at forhandle en ny protokol om supplerung af den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (1992).*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

Den internationale ordning vedrørende erstatning for skader forårsaget af olieforurening fra skibe baserede sig oprindeligt på den internationale konvention om det privatretlige ansvar for skader ved olieforurening (CLC-konventionen) fra 1969 og den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (Fondskonventionen) fra 1971. De to konventioner blev imidlertid ændret ved protokoller fra 1992 og betegnes nu som CLC-konventionen og Fondskonventionen fra 1992. CLC-konventionen fastsætter et objektivet, men begrænset ansvar for den registrerede skibsejer, mens Fondskonventionen opretter en fond (IOPC-fonden), som yder supplerende erstatning til skadelidte ved olieforureningsskader, der ikke kan opnå fuld erstatning for skaden fra skibets ejer eller dennes forsikrer.

Alle EU-medlemsstater med undtagelse af Østrig og Luxembourg har tiltrådt de to konventioner fra 1992. Luxembourg har udtrykt vilje til at tiltræde konventionerne snarest muligt.

I henhold til CLC-konventionen fra 1992 kan skibsejeren normalt begrænse sit objektive erstatningsansvar til et beløb, der afhænger af skibets tonnage. For tiden udgør beløbet højst 90 millioner EUR for de største skibe. Det maksimale erstatningsbeløb fra 1992-fonden udgør ca. 200 millioner EUR, således at samtlige berettigede krav nedsættes forholdsmæssigt, hvis de sammenlagt overstiger dette loft.

Olietankskibet ERIKA's forlis i slutningen af 1999 ud for den franske kyst gav anledning til overvejelser om, hvorvidt der var behov for at forhøje erstatningsniveauet. På den baggrund fremsatte Kommissionen i december 2000 et forslag til forordning om supplerung af den nuværende internationale ordning ved oprettelse af en europæisk fond (COPE-fonden), som skulle yde erstatning til skadelidte som følge af olieudslip i europæiske farvande med et erstatningsloft på 1 mia. EUR.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

På rådsmødet (telekommunikation og transport) den 27.-28. juni 2001 foretrak Rådet imidlertid en global løsning og vedtog derfor, at medlemsstaterne skulle støtte og deltage i det igangværende arbejde i IMO-regi vedrørende etablering af en supplerende olieerstatningsfond som overbygning på CLC-konventionen og Fondskonventionen fra 1992 frem for at etablere en europæisk fond.

Den 19. oktober 2001 godkendte IOPC-fondens forsamling et udkast til protokol til 1992-Fondskonventionen om en supplerende olieerstatningsfond. Protokoludkastet blev godkendt af IMO's juridiske komité i april 2002 og forventes vedtaget på en diplomatkonference i begyndelsen af 2003, hvor erstatningslofterne for den supplerende fond samtidig vil blive endeligt fastsat.

Hovedformålet med protokollen er at yde supplerende erstatning for krav, som anses for berettigede i henhold til 1992-fonden, men som ikke dækkes fuldstændigt af denne. På grund af den nære sammenhæng mellem 1992-fonden og den supplerende fond forudsætter tiltrædelse af protokollen tillige tiltrædelse af 1992-fondskonventionen, som igen forudsætter tiltrædelse af CLC-konventionen.

Derudover indeholder protokollen bestemmelser om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i relation til den supplerende fond, som vidt omfang henviser til og gentager tilsvarende regler i 1992-fondskonventionen vedrørende 1992-fonden.

Den 22. december 2000 vedtog Rådet forordning nr. 44/2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen), jf. EFT L 12 af 16. januar 2002, s. 1.

Da retsgrundlaget for Bruxelles I-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, der således ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Med vedtagelsen af Bruxelles I-forordningen fik Fællesskabet såkaldt "ekstern kompetence" på de retsområder, som dækkes af forordningen. Dette indebærer blandt andet, at Fællesskabet i forhold til de omfattede medlemsstater fik eksklusiv kompetence til at forhandle om forpligtelser med tredjelande, som berører reglerne i Bruxelles I-forordningen.

De regler i protokoludkastet, der vedrører retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i tilknytning til anvendelse af protokollen, berører Bruxelles I-forordningen og er således omfattet af Fællesskabets eksterne kompetence.

Den 11. april 2002 har Kommissionen fremsat et forslag til Rådets beslutning, hvorefter Rådet bemyndiger Kommissionen til på Fællesskabets vegne at forhandle om protokollen om en supplerende olieerstatningsfond, dels vedrørende protokollens regler om retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, dels vedrørende erstatningslofterne for den supplerende fond.

Fællesskabets kompetence vedrørende reglerne om retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser er baseret på en forordning, som Danmark ikke deltager i. Danmark deltager derfor heller ikke i vedtagelsen af den del af Rådets beslutning, der bemyndiger Kommissionen til at forhandle om protokollens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse.

Rådsbeslutningen forventes vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19.-20. december 2002.

2. Indhold

Kommissionens forslag indebærer, at Rådet bemyndiger Kommissionen til inden for rammerne af sin kompetence at forhandle en ny protokol om supplerende af den internationale konvention fra 1992 om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen.

I henhold til de foreslåede forhandlingsdirektiver, som de foreligger *på det nuværende stadie af* drøftelserne i Det Civilretlige Udvalg, skal Kommissionen sikre, at reglerne om retternes anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som fastsat i Bruxelles I-forordningen, fortsat kan finde anvendelse, når retsafgørelser i tilknytning til anvendelse af protokollen, som er truffet af en ret i en medlemsstat, anerkendes og fuldbyrdes i en anden medlemsstat. Herudover skal Kommissionen meddele, at man vil iværksætte procedurer med henblik på at bemyndige medlemsstaterne til at tiltræde protokollen i Fællesskabets interesse. Det er herved forudsat, at i hvert fald Luxembourg også bemyndiges til at tiltræde CLC- og Fondskonventionen fra 1992 i Fællesskabets interesse.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen blev drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober, den 12. november og den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rådsbeslutning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1 forventes forhandlingsmandatet begrænset til alene at vedrøre forhold, der er omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige om indre anliggender.

Danmark deltager derfor ikke i en kommende vedtagelse af beslutningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 14.-15. oktober og den 28.-29. november 2002.

Vedrørende: Åben trusselsvurdering vedrørende terrorisme

Nyt notat.

1. Baggrund.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 besluttede Rådet, at der årligt skal fremsendes en rapport til Europa-Parlamentet, som redegør for situationen med hensyn til terrorisme.

På denne baggrund fremlægger formandskabet årligt en åben rapport vedrørende terrorisme udarbejdet på baggrund af bidrag fra medlemslandene. På rådsmødet den 25. – 26. marts 2002 tog Rådet den første åbne trusselsvurderingsrapport vedrørende perioden september 2000 – september 2001 til efterretning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 forventes Rådet at tage den seneste åbne trusselsvurderingsrapport vedrørende terrorisme for perioden oktober 2001 – oktober 2002, der er udarbejdet under dansk formandskab, til efterretning og godkende, at rapporten sendes til Europa-Parlamentet.

2. Indhold.

Den seneste åbne trusselsvurdering er udarbejdet på baggrund af et udkast, som er lavet af Euro-pol efter bidrag fra medlemslandene.

Den åbne rapport, som skal fremsendes til Europa-Parlamentet, redegør for situationen med hensyn til terrorisme i perioden oktober 2001 – oktober 2002.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse. Den åbne rapport om terrorismesituationen vil blive sendt til Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen om den åbne trusselsvurdering for perioden oktober 2001 – oktober 2002 har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Udkast til rådskonklusioner fra det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 blev forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for mødet. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt den 18. september 2001. Rådskonklusionerne blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 21. september 2001.

Sagen om den åbne trusselsvurdering vedrørende terrorisme for perioden september 2000 – september 2001 blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets partier den 19. november 2001. Aktuelt notat blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 3. december 2001 og den 10. december 2001.

Vedrørende: Strategidokument vedrørende terrorisme

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet den 28. – 29. januar 2002 tilsluttede Rådet sig nogle retningslinier for fremsættelse af konkrete strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme.

På denne baggrund fremlægger formandskabet halvårligt et strategisk dokument vedrørende terrorisme.

På rådsmødet den 28. – 29. januar 2002 tog Rådet de strategiske anbefalinger fremsat under det tidligere belgiske formandskab til efterretning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002 tog Rådet de strategiske anbefalinger udarbejdet under det daværende spanske formandskab til efterretning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 forventes Rådet at tage det seneste strategidokument vedrørende terrorisme, der er udarbejdet under dansk formandskab, til efterretning.

2. Indhold.

Det seneste strategidokument vedrørende terrorisme anbefaler bl.a. en skærpet kontrol i relation til nuklear, kemisk, bakteriologisk og radiologisk sikkerhed. Dokumentet er fortroligt.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen om det seneste strategidokument vedrørende terrorisme har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen om retningslinierne for udarbejdelse af strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme samt de første strategiske anbefalinger fremsat under det daværende belgiske formandskab blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets partier den 19. november 2001. Aktuelt notat blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 3. december 2001 og den 10. december 2001.

Et aktuelt notat om de strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme fremsat under det daværende spanske formandskab blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Vedrørende: Rådets afgørelse om finansiering af visse aktiviteter iværksat af Europol i forbindelse med samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Den 26. juli 1995 blev konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) vedtaget af Rådet og undertegnet af medlemslandene.

Konventionen, der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997, trådte i kraft den 1. oktober 1998, og Europol påbegyndte herefter sit virke den 1. juli 1999.

Ifølge artikel 35 i Europol-konventionen vedtager Rådet efter udtalelse fra Euopols Styrelsesråd Euopols budget efter proceduren i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed. Fremgangsmåden er den samme i tilfælde af tillægs- og ændringsbudgetter.

Budgettet finansieres gennem bidrag fra medlemsstaterne. Den enkelte medlemsstats bidrag beregnes ud fra en fordelingsnøgle baseret på medlemsstaternes bruttonationalindkomster.

Danmarks bidrag til Euopols årlige budget afholdes af Rigspolitichefen inden for de bevillingsmæssige rammer.

Rådet vedtog den 28. maj 2001 budgettet for Europol i 2002. Budgettet for 2002 er på € 48.504.000 (svarende til cirka kr. 363.780.000), hvoraf Danmarks bidrag udgør € 835.014 (svarende til cirka kr. 6.262.605).

Med henblik på finansieringen af nye initiativer i Europol-regi som led i den styrkede EU-indsats mod terrorisme vedtog Rådet den 28. februar 2002 et tillægsbudget for Europol i 2002. Tillægsbudgettet for 2002 er på € 3.160.000 (svarende til cirka kr. 23.700.000), hvoraf Danmarks bidrag udgør € 60.693 (svarende til cirka kr. 455.198).

Rådet vedtog den 15. juli 2002 budgettet for Europol i 2003. Budgettet for Europol i 2003 er på € 55.519.000 (svarende til cirka 415 mio. kr.), hvoraf Danmarks bidrag udgør € 984.192 (svarende til cirka 7.3 mio. kr.).

Budgettet for Det Europæiske Fællesskab i 2002 omfatter en bevilling på € 5 mio. med henblik på at stille de nødvendige midler til rådighed for Europol til styrkelse og samordning af medlemsstaternes aktiviteter med henblik på bekæmpelse af terrorisme.

Denne bevilling er en formålsbestemt reserve, der afventer vedtagelse af en retsakt om finansiering af visse af Europol's aktiviteter over budgettet for Det Europæiske Fællesskab.

På den baggrund har Kommissionen fremsat et forslag til Rådets afgørelse med henblik på at skabe det retsgrundlag, der skal gøre det muligt at anvende midlerne. Forslaget beskriver endvidere de aktiviteter, der vil blive finansieret med disse midler. Udgifterne i forbindelse med disse aktiviteter forventes at udgøre € 3.038.600 (svarende til cirka 22.6 mio. kr.).

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. – 20. december 2002 med henblik på, at Rådet beslutter ikke at behandle forslaget yderligere.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at der i Europol-regi skal gennemføres en række nærmere opregnede aktiviteter med henblik på at styrke og forbedre samordningen af terrorbekæmpelsen, herunder etableringen af et kommunikationssystem mellem politiets særlige interventionsenheder med henblik på hurtig udveksling af informationer, oprettelse af et operationelt samordningscenter inden for Europol til støtte for medlemsstaterne under terrorbekæmpende aktioner og udvikling af en europæisk metodologi for analyse af terrortrusler og -risici.

Ifølge forslaget vil de udgifter, der er forbundet med iværksættelsen af denne afgørelse, anses for aktionsudgifter i henhold til artikel 41, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union.

Endelig indeholder forslaget bestemmelser om, at Europol forelægger kvartalsvise rapporter for Kommissionen om gennemførelse af aktiviteterne, idet Kommissionen årligt aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de aktioner, som Europol har iværksat i medfør af forslaget.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der i en udtalelse af 12. november 2002 har støttet forslaget. Europa-Parlamentet er endvidere fremkommet med enkelte bemærkninger, idet det efter omstændighederne kan være nødvendigt at vurdere de budgetmæssige konsekvenser på ny, hvis forslaget ændres eller først vedtages i 2003.

4. Høring.

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har ikke været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget har ikke i sig selv statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg. Forslaget tillige med et grundnotat herom forventes snarest at blive oversendt til Folketingets Retsudvalg og til Folketingets Europaudvalg.

Vedrørende: Protokol om ændring af visse dele af Europol-konventionen.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Den 26. juli 1995 blev konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) vedtaget af Rådet og undertegnet af medlemslandene.

Konventionen, der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997, trådte i kraft den 1. oktober 1998, og Europol påbegyndte herefter sit virke den 1. juli 1999.

Efter artikel 30, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) skal Rådet – inden 5 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 – fremme samarbejdet blandt andet via Europol inden for en række forskellige områder.

Handlingsplanen for, hvorledes Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres, som blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Wien den 11. – 12. december 1998, opregner en række konkrete initiativer, der enten bør iværksættes eller overvejes nærmere med henblik på gennemførelse af TEU artikel 30, stk. 2.

Handlingsplanens pkt. 43 fastslår således, at der inden 2 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal udarbejdes et passende juridisk instrument, der udvider Europolis beføjelser til at omfatte de aktiviteter, der er omhandlet i TEU artikel 30, stk. 2.

I konklusionerne fra Det Europæiske Rådsmøde i Tammerfors den 15. – 16. oktober 1999 er det endvidere fremhævet (pkt. 45), at Europol spiller en central rolle i samarbejdet mellem medlemsstaternes myndigheder om efterforskning af grænseoverskridende kriminalitet ved at understøtte forebyggelse, analyse og efterforskning af kriminalitet på EU-plan. Det Europæiske Råd opfordrede i den forbindelse Rådet til at give Europol den nødvendige støtte og de nødvendige resourcer.

Rådet har på den baggrund vedtaget en henstilling af 28. september 2000 vedrørende anmodninger fra Europol om at indlede efterforskning i specifikke tilfælde samt en henstilling af 30. november 2000 vedrørende Europolis støttfunktion i forhold til fælles efterforskningshold, der oprettes af medlemsstaterne.

Spørgsmålet om en revision af Europol-konventionen i lyset af bl.a. TEU artikel 30, stk. 2, blev drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001, hvor der blev opnået enighed om at iværksætte forhandlinger på ekspertniveau på baggrund af en liste over en række emner, som kan overvejes i forbindelse med en eventuel revision af Europol-konventionen.

I februar måned 2002 fremsatte det daværende spanske formandskab og det tidligere belgiske formandskab et forslag til en protokol om ændring af Europol-konventionen. På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. – 29. november 2002 vedtog og undertegnede Rådet en protokol om de dele af forslaget, der vedrører Europols adgang til at anmode medlemsstaterne om at indlede strafferetlig efterforskning i specifikke tilfælde, Europols deltagelse i fælles efterforskningshold og de særlige regler vedrørende erstatningsansvar og immunitet i tilknytning hertil.

På den baggrund - og i lyset af listen over en række emner, som kan overvejes i forbindelse med en eventuel revision af Europol-konventionen - har det danske formandskab fremsat yderligere et forslag til en protokol om ændring af Europol-konventionen.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 43, stk. 1, i Europol-konventionen og er offentliggjort i EF-Tidende, afdeling C, den 18. juli 2002.

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. – 20. december 2002 med henblik på at opnå politisk enighed.

2. Indhold.

Forslaget indebærer en række ændringer af Europol-konventionen vedrørende blandt andet Europols mandat, de nationale kompetente myndigheders rolle, analysedatabaser, aktindsigt og demokratisk kontrol med Europol.

Europols mandat og opgaver.

Forslaget indebærer, at Europol har kompetence til at bekæmpe grov, international kriminalitet, hvis der er konkrete indicier for eller i øvrigt er mistanke om, at der foreligger en kriminel struktur eller organisation, i det omfang to eller flere medlemsstater berøres af kriminaliteten, og de strafbare handlingers omfang, betydning og følger gør fælles handling fra medlemsstaternes side påkrævet. De relevante former for grov, international kriminalitet er opregnet i Europol-konventionen og bilaget hertil, idet der ikke er sket en udvidelse i forhold til den gældende Euro-

pol-konvention. Ifølge forslaget får Rådet imidlertid mulighed for ved rådsafgørelse at udvide Europol's mandat vedrørende specifikke grove, internationale kriminalitetsformer.

Forslaget indebærer endvidere, at Rådet skal fastlægge prioriteterne for Europol's virksomhed efter indstilling fra Europol's Styrelsesråd. Styrelsesrådet skal tage højde for disse prioriteter ved udarbejdelse af Europol's arbejdsprogram og budget.

Forslaget præciserer desuden, at Europol kan fremme medlemsstaternes indbyrdes tekniske støtte til kompetente myndigheder med henblik på efterforskning af strafbare handlinger inden for Europol's mandat.

Endelig indebærer forslaget, at Europol skal udgøre et kontaktpunkt med henblik på medlemsstaternes forbindelser med tredjelande og internationale organisationer med henblik på bekæmpelse af forfalskning af euroen.

De nationale kompetente myndigheder.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne kan tillade direkte kontakt mellem udpegede nationale kompetente myndigheder og Europol, idet medlemsstaten skal fastlægge generelle retningslinjer herfor.

Det fremgår af forslaget, at den nationale enhed skal inddrages forinden der gennemføres direkte kontakt mellem udpegede nationale kompetente myndigheder og Europol. Desuden indebærer forslaget, at den nationale enhed skal modtage alle oplysninger, der udveksles mellem udpegede nationale kompetente myndigheder og Europol.

Endelig indebærer forslaget, at de nationale kompetente myndigheder får mulighed for at foretage søgninger i Europol's informationssystem, idet en forespørgsel alene kan be- eller afkræftes. Konkrete oplysninger skal videregives til de nationale kompetente myndigheder gennem den nationale enhed.

Bestemmelser for analysedatabaser og informationssystemer.

Forslaget indebærer en række ændringer af reglerne for analysedatabaser, herunder reglerne for oprettelse af analysedatabaser, adgang til at søge i oplysningerne, deltagelse i analysegrupper samt videregivelse og anvendelse af oplysninger fra en analysedatabase.

Forslaget medfører en forenkling af reglerne for oprettelse af analysedatabaser, således at bestemmelserne for oprettelse af en analysedatabase ikke på forhånd skal godkendes af Europol's

Styrelsesråd. Imidlertid skal Styrelsesrådet og Den Fælles Kontrolinstans straks underrettes om oprettelsen af en analysedatabase, hvorefter kontrolinstansen kan afgive en udtalelse til Styrelsesrådet. Styrelsesrådet kan på et hvilket som helst tidspunkt give Europols direktør pålæg om at ændre oprettelsesbestemmelserne eller nedlægge analysedatabasen. Europols direktør har mulighed for at anmode Den Fælles Kontrolinstans om at afgive bemærkninger vedrørende oprettelsesbestemmelserne for en analysedatabase inden for en bestemt tidsfrist.

Forslaget indebærer endvidere en udvidelse af personkredsen, der kan søge i analysedatabasen, idet alle deltagere i en analysegruppe har mulighed for at søge i den pågældende analysedatabase. Kun Europols analytikere kan indlæse oplysninger i databasen.

Repræsentanter fra tredjelande, EU-organisationer eller eksterne organisationer, med hvem Europol har indgået en samarbejdsaftale, kan efter en konkret vurdering deltage i en analysegruppe, såfremt dennes deltagere samtykker heri. Europol fastsætter i fællesskab med det pågældende tredjeland eller EU-organisationen eller den eksterne organisation nærmere bestemmelser herfor. Europols Styrelsesråd fastlægger generelle retningslinjer for disse bestemmelser.

Endelig indebærer ændringen af bestemmelserne for analysedatabaser, at adgangen til at videregive og anvende oplysninger fra en analysedatabase alene afgøres af den medlemsstat, der har videregivet oplysningerne til Europol. Hvis det ikke kan afgøres, hvilken medlemsstat, der har videregivet oplysningerne til Europol, afgøres spørgsmålet om videregivelse fra en analysedatabase af alle deltagere i analysegruppen.

Forslaget vil endvidere indebære, at Europol kan få adgang til at søge i eksterne informationssystemer, i det omfang regelgrundlaget for det pågældende informationssystem tillader det.

Endelig indebærer forslaget, at Europol får adgang til at behandle oplysninger med henblik på at afgøre, hvorvidt disse oplysninger er relevante for udførelsen af Europols opgaver og bør indgå i de edb-baserede datasamlinger til brug for Europols virksomhed. Rådet fastlægger generelle bestemmelser herfor.

Videregivelse af oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer.

I forbindelse med Rådets vedtagelse af nærmere regler for videregivelse af oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer vil der ifølge forslaget i undtagelsestilfælde kunne fastsættes nærmere bestemmelser om fravigelse af konventionens almindelige regler. Det følger af forslaget, at Europols direktør skal inddrage hensynet til databeskyttelsesniveauet i modtagerlandet i det konkrete tilfælde, før der videregives oplysninger til det pågældende land. Herudover fastsættes det, at Europol under alle omstændigheder kan videregive oplysninger til tredjelande og

eksterne organisationer med udtrykkeligt samtykke fra den medlemsstat, der har videregivet oplysningerne til Europol.

Databeskyttelse og aktindsigt.

Efter forslaget skal Europol's Styrelsesråd fastlægge bestemmelser om adgang til aktindsigt for i Europol's dokumenter for enhver borger eller juridisk person i medlemsstaterne.

Endvidere vil forslaget indebære, at personoplysninger højst må lagres i fem år, idet fristen regnes fra den dag, hvor en begivenhed, som fører til lagring af oplysninger om den pågældende person, indtræffer. Hvert år skal det undersøges, om det er nødvendigt fortsat at lagre oplysningerne.

Forslaget præciserer endvidere, at reglerne om databeskyttelse også finder anvendelse på ikke-elektroniske sagsakter, med mindre andet er foreskrevet.

Endelig indebærer forslaget, at Europol skal sikre en passende kontrol af lovligheden af søgninger i alle dele af Europol's informationssystemer. Europol's Styrelsesråd fastlægger bestemmelserne for kontrollen efter udtalelse fra Den Fælles Kontrolinstans.

Ansvar og retsbeskyttelse.

Europol-konventionens artikel 39 bestemmer, at spørgsmålet om retternes kompetence til at behandle tvister angående Europol's ansvar afgøres under henvisning til de relevante bestemmelser i Bruxelles-konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence mv. i borgerlige sager. Forslaget indebærer, at henvisningen til de relevante bestemmelser i Bruxelles-konventionen erstattes af en henvisning til de relevante bestemmelser i Rådets forordning nr. 44/2001 af 22. december 2000, der siden den 1. marts 2002 har erstattet Bruxelles-konventionen i forholdet mellem de deltagende medlemsstater. De relevante bestemmelser i forordningen vil således finde anvendelse på mellemstatsligt grundlag.

I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordning nr. 44/2001 af 22. december 2000, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

I forbindelse med vedtagelsen og tiltrædelsen af protokollen til Europol-konventionen agter Danmark derfor at afgive en erklæring om, at Danmark vil anvende bestemmelser svarende til de relevante bestemmelser i forordningen for så vidt angår spørgsmålet om retternes kompetence i tvister vedrørende Europol's ansvar.

Demokratisk kontrol.

Ifølge forslaget kan formanden for Rådet, eller dennes repræsentant, give møde for Europa-Parlamentet med henblik på at drøfte generelle spørgsmål vedrørende Europol, idet der skal tages hensyn til bestemmelserne om fortrolighed og tavshedspligt. Formanden for Rådet, eller dennes repræsentant, kan lade sig assistere af Europols direktør.

Endelig indeholder forslaget en række ændringer af teknisk karakter.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget til Rådets afgørelse om en protokol om ændring af Europol-konventionen er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Advokatrådet, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Østre Landsret.

Advokatrådet, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Østre Landsret har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Datatilsynet har bemærket følgende:

Ad artikel 2.

Datatilsynet bemærker, at Europol ved indsamlingen, behandlingen og anvendelsen af personoplysninger skal overholde principperne i Europarådets konvention nr. 108 af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger samt Europarådets Ministerråds rekommandation nr. R(87) af 17. september 1987 om behandling af personoplysninger af politimyndigheder (politirekommandation). Det følger heraf, at indsamling af personlige oplysninger til politimæssige formål er begrænset til de tilfælde, hvor den er nødvendig med henblik på forebyggelse af en konkret fare eller bekæmpelse af en specifik strafbar handling. Datatilsynet lægger til grund, at dette fortsat vil gælde, idet tilsynet peger på muligheden for at lade dette fremgå direkte af bestemmelsen, som i den gældende Europol-konvention. Endvidere bemærker Datatilsynet, at forslaget til artikel 2 er meget bredt formuleret, hvilket bør afvejes i forhold til både databeskyttelsesmyndigheders og borgeres mulighed for at efterprøve, hvorvidt en given behandling falder ind under Europols kompetence. Formuleringen af artikel 2 bør således være mere objektiv. Datatilsynet lægger endvidere til grund, at Europol skal efterprøve, hvorvidt en databehandling falder ind under Europols kompetenceområde.

Ad artikel 3.

Datatilsynet bemærker, at Europols mulighed for at yde analytisk støtte til medlemsstaternes operative projekter må formodes at føre til en mere uigennemsigtig retstilstand, herunder i relation til databeskyttelse og henviser i den forbindelse til, at Den Fælles Kontrolinstans i en udtalelse af 8. november 2001 har udtalt, at anvendelse af analysedatabaser i denne sammenhæng ikke kan ske inden for rammerne af den gældende Europol-konvention.

Ad artikel 4.

Datatilsynet lægger til grund, at Europol efter forslaget alene har mulighed for at lagre oplysninger i de edb-baserede datasamlinger, hvis oplysningerne er modtaget fra de nationale enheder og ikke direkte fra de nationale kompetente myndigheder, idet tilsynet bemærker, at forslaget efter det oplyste er ændret under de igangværende forhandlinger i råds-regi.

Ad artikel 6.

Datatilsynet bemærker, at det er uklart hvad "baggrundsmateriale" dækker over, men at man ikke på det foreliggende grundlag kan foretage en endelig vurdering af denne del af forslaget. Endvidere bemærker tilsynet, at forslaget efter det oplyste er ændret under de igangværende forhandlinger i råds-regi.

Ad artikel 9.

Datatilsynet peger på behovet for at sikre et højt sikkerhedsniveau.

Ad artikel 10.

Datatilsynet bemærker, at det kan være nødvendigt at revidere de eksisterende samarbejdsaftaler, hvis repræsentanter fra tredjelande eller eksterne organisationer skal have adgang til at foretage direkte søgninger i analysedatabaser.

Ad artikel 12.

Datatilsynet bemærker, at uanset, Den Fælles Kontrolinstans sjældent har bemærkninger til oprettelsesbestemmelser for analysedatabaser, kan ændringen af Den Fælles Kontrolinstans' rolle fra pro-aktiv til re-aktiv indebære en potentiel forringelse af databeskyttelsesniveauet. Datatilsynet foreslår på den baggrund, at der oprettes standardoprettelsesbestemmelser inden for bestemte områder, der på forhånd godkendes af Den Fælles Kontrolinstans, for at imødekomme praktiske behov og databeskyttelseshensyn. Endvidere er det Datatilsynets opfattelse, at en beslutning om lukning af en analysedatabase i medfør af forslagets artikel 12, stk. 2, bør have virkning fra oprettelsestidspunktet.

Ad artikel 16.

Datatilsynet er af den principielle opfattelse, at præcise regler om logning bør fremgå af selve konventionen, idet reglerne dog kan uddybes i administrativt fastsatte bestemmelser. Sikkerhedsniveauet bør være så højt som muligt, gerne svarende til kravene fastsat i sikkerhedsbekendtgørelsen (Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af det offentlige), herunder særligt kravet om totallogning.

Ad artikel 18.

Datatilsynet bemærker, at det følger af politirekommendationens princip 5.4.b, at det – hvis der ikke foreligger en særlig aftale om udveksling af oplysninger – blandt andet er en betingelse for udveksling af oplysninger, at der tages hensyn til nationale beskyttelsesregler i modtagerlandet. Af dette princip kan udledes, at den, der videregiver oplysninger, forudgående må foretage en vurdering af, hvorvidt modtagerlandet set i lyset af den konkrete situation har et tilfredsstillende databeskyttelsesniveau. Hvis dette ikke er tilfældet, vil en videregivelse efter omstændighederne kunne være i strid med politirekommendationen.

Ad artikel 21.

Datatilsynet har ikke indvendinger imod en absolut opbevaringsfrist på fem år for så vidt angår oplysninger i analysedatabaser, idet den enkelte opbevaring bør ske ud fra konkrete, sagligt begrundede hensyn. Det er endvidere Datatilsynets opfattelse, at en revisionsfrist på ét år – og ikke som foreslået tre år – bør bibeholdes.

Endelig skal Datatilsynet bemærke, at forslaget vil medføre væsentlige ændringer i Europolkonventionen, der bør afvejes over for de databeskyttelsesretlige konsekvenser, som forslaget vil have, idet tilsynet i øvrigt henviser til Den Fælles Kontrolinstans' udtalelse om forslaget.

Det Danske Center for Menneskerettigheder bemærker, at det med den gældende Europolkonvention opnåede beskyttelsesniveau synes at være lavere end det, der stilles krav om i Europarådets konvention af 28. januar 1981 om persondatabeskyttelse, idet artikel 12, stk.1, i denne konvention forhindrer videregivelse af personoplysninger til tredjelande med et lavere beskyttelsesniveau end afgiverlandet. Den foreslåede ændring af artikel 18 aktualiserer denne problemstilling. Centeret bemærker endvidere, at videregivelse af personoplysninger til tredjelande i nogle tilfælde vil kunne påføre den registrerede risiko for krænkelse af vedkommendes rettigheder, hvis den pågældende opholder sig eller planlægger at opholde sig i det land, som personoplysningerne videregives til. Det vil være tilfældet, hvis der i det pågældende tredjeland gøres brug af efterforskningsmidler, strafsanktioner eller andre foranstaltninger, hvis anvendelse forudsætter kendskab til oplysninger indhentet fra Europol. I disse situationer må der i lande med et lavere beskyttelsesniveau end afgiverlandet antages at bestå en risiko for krænkelse af især den menneskeretlige beskyttelse af retten til livet, forbud mod tortur, umenneskelig og nedværdigende behandling, retten til personlig frihed og privatliv, således som disse finder udtryk i FN's konvention om civile og politiske rettigheder og i Den europæiske menneskerettighedskonvention.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser.

Gennemførelsen af protokollen vil have lovgivningsmæssige konsekvenser. Det må i den forbindelse lægges til grund, at protokollen i sig selv vil nødvendiggøre en ændring af lov nr. 415 af 10. juni 1997 om gennemførelse af Europol-konventionen.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 15. august 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 12. august 2002.

Det belgisk-spanske forslag om en protokol om ændring af Europol-konventionen blev forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og Folketingets Europaudvalg med henblik på for-handlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Vedrørende: Rådets afgørelse om fælles udnyttelse af medlemsstaternes forbindelsesofficerer udsendt til tredjelande og internationale organisationer.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Efter artikel 29 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) skal Rådet fremme samarbejdet om bekæmpelse af blandt andet terrorisme og organiseret kriminalitet gennem et tættere samarbejde mellem medlemsstaternes politimyndigheder.

Det følger desuden af TEU artikel 30, stk. 1, litra a, at Rådet skal fremme det operative politisamarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger.

En handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, herunder afsnit VI i TEU, blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Wien den 11. – 12. december 1998.

Handlingsplanens pkt. 48 fastslår, at man inden 5 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal fremme de generelle tiltag og det operative samarbejde mellem de kompetente myndigheder, herunder politi og andre særlige retshåndhævende myndigheder, vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger samt fremme samarbejde og fælles initiativer vedrørende udveksling og udstationering af forbindelsesofficerer.

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999 blev der opnået enighed om en række politiske prioriteter og retningslinjer for gennemførelsen af Wien-handlingsplanen. I konklusionernes pkt. 40 er det fremhævet, at et højt tryghedsniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed forudsætter en effektiv og omfattende strategi for bekæmpelsen af alle former for kriminalitet. Konklusionernes pkt. 45 fremhæver endvidere, at Europol spiller en central rolle ved at understøtte forebyggelse, analyse og efterforskning af kriminalitet på EU-plan.

Rådet vedtog den 14. oktober 1996 en fælles aktion vedrørende indførelse af en fælles reference-ramme for medlemsstaternes initiativer med hensyn til forbindelsesofficerer.

På den baggrund har det danske formandskab fremsat et forslag til rådsafgørelse om fælles udnyttelse af medlemsstaternes forbindelsesofficerer udsendt til tredjelande og internationale organisationer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEU artikel 30, stk. 1, litra a), b) og c), artikel 30, stk. 2, litra c, og artikel 34, stk. 2, litra c), og er den 24. juli 2002 offentliggjort i EF-Tidende (C, nr. 176, side 8ff).

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. - 20. december 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Generelt.

Forslaget har til formål at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne vedrørende udsendte forbindelsesofficerer til tredjelande og internationale organisationer med henblik på at forebygge og bekæmpe kriminalitet.

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne informere Generalsekretariatet for Rådet om udsendte forbindelsesofficerer til tredjelande og internationale organisationer, deres ansvarsområde og eventuelle bilaterale aftaler mellem det medlemsland, der har udsendt forbindelsesofficerer, og værtslandet om vilkårene for udstationeringen.

På denne baggrund skal Generalsekretariatet for Rådet årligt udfærdige en oversigt, der fremsendes til medlemsstaterne og Europol.

Forslaget finder anvendelse for Schengen-landene, det vil sige alle EU-medlemslandene, samt Norge og Island.

Samarbejde mellem medlemsstaternes forbindelsesofficerer udsendt til samme land eller internationale organisation.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at medlemsstaternes udsendte forbindelsesofficerer til samme land eller internationale organisation afholder møder med henblik på at udveksle oplysninger.

Den medlemsstat, der varetager formandskabet i Rådet, tager initiativ til afholdelse af sådanne møder. Hvis den medlemsstat, der varetager formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union, ikke er repræsenteret i det pågældende tredjeland eller den pågældende internationale organisation, tager repræsentanten for det kommende eller det efterfølgende formandskab initiativ til at

afholde mødet. Europol og Kommissionen kan, når det er hensigtsmæssigt, inviteres til at deltage.

De udsendte forbindelsesofficerer har endvidere mulighed for at afholde fælles seminarer om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og kriminalitetsudviklingen.

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne bilateralt eller multilateralt aftale, at udsendte forbindelsesofficerer til samme tredjeland eller internationale organisation fordeler visse opgaver imellem sig, eller at forbindelsesofficerer fra en medlemsstat varetager en anden medlemsstats interesser.

Kriminelle trusler mod medlemsstater.

Forslaget indebærer, at udsendte forbindelsesofficerer skal videregive oplysninger om grove kriminelle trusler mod andre medlemsstater til egne nationale myndigheder, der under hensyn til national ret og truslens grovhed afgør, om oplysningerne skal videregives til den pågældende medlemsstat.

Hvis den pågældende medlemsstat er repræsenteret i tredjelandet kan forbindelsesofficererne vælge at videregive oplysningerne om den kriminelle trussel direkte til medlemsstatens udsendte forbindelsesofficerer, hvis det er nødvendigt.

Videregivelse af oplysninger sker i overensstemmelse med national ret og relevante internationale aftaler.

Anmodning om udveksling af oplysninger.

Forslaget indebærer, at medlemsstater, der ikke har forbindelsesofficerer udsendt til et tredjeland eller internationale organisation, kan anmode en anden medlemsstat, der er repræsenteret i det pågældende tredjeland eller ved den pågældende internationale organisation, om at videregive oplysninger.

Anmodningen behandles hurtigst muligt af den anmodede medlemsstat i overensstemmelse med national ret og relevante internationale aftaler. Den anmodede medlemsstat kan i den forbindelse bestemme, at oplysningerne udveksles direkte mellem de udsendte forbindelsesofficerer og de nationale myndigheder i en anden medlemsstat.

Nationale kontaktpunkter.

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne oprette eller udpege et nationalt kontaktpunkt med henblik på at udføre de relevante opgaver efter forslaget.

Europol.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at Europol har adgang til at anmode om oplysninger fra medlemsstaternes udsendte forbindelsesofficerer til tredjelande og eksterne organisationer, hvor Europol ikke er repræsenteret.

Anmodningen skal fremsendes til den nationale enhed i den pågældende medlemsstat, der træffer afgørelse om anmodningen - og eventuelt videregiver oplysningerne - i overensstemmelse med national ret og Europol-konventionen.

Bestemmelserne vedrørende Europol finder ikke anvendelse i forhold til Norge og Island.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 6. november 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse stillet en række ændringsforslag, og i øvrigt støttet forslaget. En række af Europa-Parlamentets ændringsforslag er afspejlet i det reviderede forslag til rådsafgørelse.

4. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af blandt andre Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget til Rådets afgørelse om fælles udnyttelse af medlemsstaternes forbindelsesofficerer udsendt til tredjelande og internationale organisationer er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, (Rigspolitichefen), (Rigsadvokaten), (Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet), Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har endnu ikke modtaget høringssvar.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes i den forbindelse særligt, at forslaget ikke indebærer, at der skal oprettes et nyt organ, idet det efter forslaget er tilstrækkeligt at udpege et kontaktpunkt ved en eksisterende myndighed med uændrede ressourcer til at varetage opgaven. Udgifterne forventes i givet fald at kunne afholdes af Rigspolitichefen inden for de bevillingsmæssige rammer.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget tillige med et grundnotat herom forventes snarest oversendt til Folketingets Retsudvalg og til Folketingets Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets konklusioner om informationsteknologi samt efterforskning og strafforfølgning af organiseret kriminalitet.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Den 28. april 1997 vedtog Rådet en handlingsplan til bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Punkt 15 i handlingsplanens politiske retningslinier har følgende ordlyd:

” Der bør foretages en undersøgelse af kriminalitet inden for højteknologi på tværs af søjlerne. Denne undersøgelse bør bane vej for en politik, som sikrer, at de retshåndhævende og retlige myndigheder har mulighed for at forebygge og bekæmpe misbrug af de nye teknologier. Der bør lægges særlig vægt på både ulovlig anvendelse og ulovligt indhold.”

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden fem år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør udvikles effektive procedurestandarder, der kan forbedre den gensidige retshjælp i straffesager, samtidig med at de grundlæggende frihedsrettigheder overholdes, herunder i forbindelse med aflytning af telekommunikation.

På sit møde i Santa de Feira i juni måned 2000 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med titlen ”eEurope 2002: et informationssamfund for alle”. Det fremgår heraf, at medlemsstaterne og Kommissionen skal udvikle en samordnet europæisk indfaldsvinkel til netkriminalitet inden udgangen af 2002.

Den 26. januar 2001 vedtog Kommissionen sin meddelelse ”Et sikrere informationssamfund: Højnelse af sikkerheden i informationsinfrastrukturen og bekæmpelse af computerrelateret kriminalitet”. Meddelelsen behandler en række sikkerhedsmæssige aspekter af elektronisk kommunikation samt de strafferetlige og straffeprocessuelle spørgsmål, som disse giver anledning til, herunder vedrørende aflytning af kommunikation og opbevaring af trafikdata.

I konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 20. september 2001 hedder det i punkt 4:

”Rådet opfordrer Europa-Kommissionen til at fremsætte forslag, der sikrer, at de retshåndhævende myndigheder har mulighed for at efterforske kriminelle handlinger, hvori der indgår anvendelse af elektroniske kommunikationssystemer, og træffe foranstaltninger mod gerningsmændene. Rådet vil i den forbindelse være særligt opmærksom på at sikre balancen mellem beskyttelse af personoplysninger og de retshåndhævende myndigheders behov for adgang til oplysninger, der skal anvendes i kriminalefterforskningen.”

På denne baggrund har det danske formandskab udarbejdet et udkast til Rådets konklusioner om informationsteknologi samt efterforskning og strafforfølgning af organiseret kriminalitet.

Udkastet til konklusioner vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Udkastet til Rådets konklusioner fastslår som et overordnet princip og i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor, at fortroligheden af elektronisk kommunikation kun må begrænses, når dette er nødvendigt, passende og forholdsmæssigt i et demokratisk samfund af hensyn til statens sikkerhed og forsvar, offentlig sikkerhed samt forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager.

Inden for disse rammer lægger udkastet til Rådets konklusioner op til en nærmere dialog mellem relevante parter, herunder offentlige myndigheder og industrien, om nødvendigheden af at tilnærme medlemsstaternes lovgivning vedrørende opbevaring af trafikdata (dvs. oplysninger om bl.a. afsenderen og modtageren af en elektronisk meddelelse og sendetidspunktet).

Endvidere lægges der op til øget opmærksomhed for så vidt angår brugen af kryptering i forbindelse med organiseret kriminalitet.

Endelig opfordres medlemsstaterne til at sikre, at afgørelser om indgreb i elektronisk kommunikation som omfattet af konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, træffes med størst mulig hurtighed. I den forbindelse opfordres medlemsstaterne til at overveje indførelsen af foranstaltninger på EU-plan med henblik på at opspore brugere af taletidskort til brug for mobiltelefoner.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til Rådets konklusioner har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til Rådets konklusioner har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til Rådets konklusioner er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til Rådets konklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget er oversendt til Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg i forbindelse med den samlede oversendelse i juni måned 2002 af danske formandskabsinitiativer på Justitsministeriets område.

Vedrørende: Anden statusrapport om anden runde af gensidige evalueringer vedrørende medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders rolle i bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 5. december 1997 en fælles aktion vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemslande.

Emnet for den første evalueringsrunde var forsinkelser i forbindelse med gennemførelse af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager og hasteanmodninger om beslaglæggelse af formuegoder med særligt henblik på tilfælde, hvor der er tale om organiseret kriminalitet.

Emnet for den anden evalueringsrunde er de retshåndhævende myndigheder og disses rolle i bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel. Formålet er at evaluere, hvordan internationale instrumenter vedrørende retshåndhævelse og narkotikahandel udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

Det følger af den fælles aktion, at formandskabet én gang årligt skal informere Rådet om evalueringsresultaterne, og den første af tre statusrapporter for anden årlige evalueringsrunde blev således forelagt til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002.

Den anden statusrapport for anden evalueringsrunde forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på, at Rådet tager rapporten til efterretning.

2. Indhold.

Evalueringen af det enkelte medlemsland foretages af en særligt udpeget ekspertgruppe på tre personer i samarbejde med Rådssekretariatet. På baggrund af besvarelsen af et omfattende spørgeskema samt en uges besøg i det pågældende medlemsland udarbejdes en evalueringsrapport, der dels indeholder en række henstillinger til det pågældende medlemsland dels en række generelle anbefalinger, f.eks. med henblik på initiativer på EU-plan.

På baggrund af ekspertgruppernes rapporter om de enkelte lande udarbejder formandskabet en rapport, der indeholder en sammenfatning af landerapporterne og henstillingerne i forbindelse hermed.

Den første statusrapport omfattede evalueringen af Østrig, Sverige, Luxembourg, Tyskland og Belgien.

Formandskabet har nu udarbejdet den anden statusrapport, der omfatter evalueringen af Italien, Grækenland, Danmark, Spanien og Irland.

Statusrapportens anbefalinger vedrører områder, som må antages at have relevans for samtlige medlemsstater. Det anbefales således, at medlemsstaterne tager en række eksempler på god praksis i de evaluerede medlemslande op til nærmere overvejelse, som tillige blev fremhævet i forbindelse med den første statusrapport, herunder initiativer vedrørende bekæmpelse af fritidsmisbrug af syntetisk narkotika blandt unge.

I tillæg anbefalingerne fra den første statusrapport anbefales det medlemsstaterne at overveje etableringen af særlige fonde med henblik på at sikre, at udbytte, der konfiskeres i forbindelse med narkotikakriminalitet, anvendes til narkotikabekæmpende formål.

Endvidere kan nævnes en række yderligere anbefalinger vedrørende organiseringen af medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og brugen af særlige efterforskningsteknikker, ligesom det anbefales medlemsstaterne i samarbejde med Europol at øge de retshåndhævende myndigheders kendskab til, hvilke former bistand Europol kan tilbyde.

3. Europa-Parlamentet.

Statusrapporten vil blive oversendt Europa-Parlamentet til orientering i forlængelse af rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002.

4. Høring.

Statusrapporten har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Statusrapporten er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Statusrapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Statusrapporten har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Europaudvalg. Den fælles aktion vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemslande, har været forelagt for udvalgene til orientering forud for rådsmødet den 5. december 1997. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 21. november 1997. Den første statusrapport for anden runde af gensidige evalueringer har været forelagt udvalgene til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.–29. november 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Vedrørende: Rådets afgørelse om styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union vedrørende afgørelser om rettighedsfrakendelser.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandards for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan

gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. marts 2000 vedtog Rådet strategien ”Forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet: En EU-strategi for begyndelsen af det nye årtusind”, hvis formål er at følge op på 1997-handlingsplanen samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere. Strategiens henstilling 2 har følgende ordlyd:

”Medlemsstaterne og Europa-Kommissionen bør sørge for, at en bydende i et offentligt udbud, der har begået lovovertrædelser i forbindelse med organiseret kriminalitet, i henhold til gældende lovgivning kan udelukkes fra at deltage i udbud, der foretages af medlemsstaterne og Fællesskabet. Det skal i denne forbindelse undersøges, hvorvidt og på hvilke betingelser personer, som på det tidspunkt er genstand for efterforskning eller retsforfølgning for involvering i organiseret kriminalitet, ligeledes kan udelukkes.[...]”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.4. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Gradvis udvidelse af håndhævelsen af sanktioner i form af fortabelse af rettigheder til hele EU's område: for at være effektive inden for rammerne af det europæiske retlige område er det nemlig nødvendigt, at visse sanktioner anerkendes og håndhæves i hele EU. Der bør ligeledes tages hensyn til henstilling nr. 7 i handlingsplanen fra 1997 til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, hvori medlemsstaterne opfordres til at udelukke personer, der har begået lovovertrædelser i forbindelse med organiseret kriminalitet, fra at deltage i udbud, der foretages af medlemsstaterne og Fællesskabet, og fra at modtage støtte eller offentlige licenser, og til henstilling nr. 2 i EU-strategien for begyndelsen af det nye årtusind, der har samme formål.

Foranstaltning nr. 20: Udarbejde en oversigt over rettighedsfortabelser, forbud og forskellige former for inhabilitet, der er fælles for alle medlemsstaterne, og som fysiske og juridiske personer pålægges ved domfældelsen eller som følge heraf.”

Det følger af artikel 22 i den Europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager (1959-konventionen), at de kontraherende parter skal underrette enhver anden part om alle straffedomme og påfølgende foranstaltninger, der vedrører sidstnævnte parts statsborgere, og som indføres i strafferegisteret.

På denne baggrund har det danske formandskab fremsat et forslag til rådsafgørelse om styrkelse af samarbejdet mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union vedrørende afgørelser om rettighedsfrakendelser.

Forslaget, der er fremsat med hjemmel i TEU artikel 31, litra a) og artikel 34, stk. 2, litra c), er offentliggjort i EF-tidende den 19. september 2002, nr. C 223, side 19.

Forslaget til rådsafgørelse vil blive fremlagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 20. december 2002 med henblik på politisk enighed.

2. Indhold.

2.1. Anvendelsesområde.

Forslaget vedrører rettighedsfrakendelser, der er pålagt fysiske personer ved dom eller som led i en dom for et strafbart forhold, og som indskrænker den dømtes adgang til at udøve erhverv, bortset fra førerretsfrakendelser og rettighedsfrakendelser ved administrative organer.

2.2. Oprettelse af kontaktpunkter.

Hver medlemsstat skal ifølge forslaget oprette eller udpege et nationalt kontaktpunkt for oplysninger om rettighedsfrakendelse. Kontaktpunktet har til opgave at indhente og videregive oplysninger om rettighedsfrakendelser i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og national ret. Det pålægges hver medlemsstat at drage omsorg for, at det nationale kontaktpunkt er i stand til at udføre sine opgaver på en effektiv og hurtig måde.

2.3. Indhentelse af oplysninger vedrørende rettighedsfrakendelser.

For at muliggøre indhentelse af oplysninger vedrørende rettighedsfrakendelser skal de nationale kontaktpunkter ifølge forslaget have adgang til nationale strafferegistre, herunder oplysninger om rettighedsfrakendelser, i overensstemmelse med gældende nationale og internationale regler på området. Endvidere skal de nationale kontaktpunkter have adgang til oplysninger om rettighedsfrakendelser, der er en automatisk følge af en straffedom, uanset om disse optræder i et nationalt strafferegister.

Forslaget indebærer, at det nationale kontaktpunkt på anmodning af et kontaktpunkt i en anden medlemsstat skal oplyse, hvorvidt en person er genstand for en rettighedsfrakendelse i den anmodede medlemsstat.

Videregivelsen af oplysninger sker i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og national ret. Medlemsstaterne kan gøre videregivelse af oplysningerne afhængig af, at den person, som oplysningerne vedrører, har givet samtykke til videregivelsen. Dette gælder dog ikke, når en anmodning er fremsat som led i en strafferetlig forfølgning.

Endvidere kan medlemsstaterne anmode om nærmere oplysninger om rettighedsfrakendelsens karakter og varighed. En anmodning om disse oplysninger skal fremsættes i overensstemmelse med de relevante internationale aftaler som f.eks. 1959-konventionen og konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

2.4. Underretning om rettighedsfrakendelser.

For så vidt angår underretning om rettighedsfrakendelser lægger forslaget op til, at en medlemsstat skal underrette enhver anden medlemsstat om rettighedsfrakendelser, som vedrører sidstnævnte medlemsstats statsborgere.

Denne forpligtelse, der allerede følger af 1959-konventionen, suppleres af en yderligere forpligtelse til ligeledes at foretage underretning om rettighedsfrakendelser vedrørende personer, der er bosiddende i eller udøver erhverv i en anden medlemsstat.

Videregivelsen af oplysningerne sker i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og national ret. Endvidere må oplysningerne kun anvendes med henblik på overvågning af den pågældende rettighedsfrakendelse, idet al anden anvendelse skal ske i overensstemmelse med den modtagende medlemsstats regler om databeskyttelse.

2.5. Nærmere regler for kontaktpunkternes virke.

Ifølge forslaget skal det nationale kontaktpunkt underrette medlemsstatens kompetente myndigheder om afgørelser vedrørende rettighedsfrakendelser, som kontaktpunktet i medfør af rådsafgørelsen har indhentet oplysning eller modtaget underretning om.

2.6. Evaluering og gennemførelse.

Forslaget lægger op til, at Rådet senest to år efter vedtagelsen af afgørelsen foretager en evaluering af dens gennemførelse.

Afgørelsen træder i kraft i forbindelse med offentliggørelsen.

3. Europaparlamentet.

Forslaget til rådsafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse. Udtalelsen forventes at foreligge inden rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002.

4. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er den 26. november 2002 sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International samt Det Danske Center for Menneskerettigheder.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til rådsafgørelse er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

I medfør af § 32, stk. 5, og § 72 i lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger er der ved bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) fastsat regler for, hvilke oplysninger der registreres i Kriminalregisteret, samt nærmere regler for den dataansvarlige myndigheds videregivelse af disse oplysninger til andre myndigheder.

Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for Kriminalregistret, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2. Det følger af den nævnte bekendtgørelses § 3, stk. 1, jf. stk. 2, at de i bekendtgørelsens bilag 1 nævnte oplysningstyper optages i Kriminalregisterets afgørelsesdel. Til disse oplys-

ningstyper hører ifølge bilagets pkt. 1 og 2 domme, som omfatter overtrædelse af straffeloven, samt domme for overtrædelse af anden lovgivning, hvorved der frakendes rettigheder.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, nr. 10, at Rigspolitechefen efter begæring kan udstede fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet. Det bemærkes i den forbindelse, at alle EU-landene ligeledes er medlemmer af Europarådet.

Oplysninger fra Kriminalregisterets afgørelsesdel kan i øvrigt videregives til offentlige myndigheder, når den, som oplysningerne angår, har givet samtykke hertil, jf. bekendtgørelsens § 20, stk. 1.

Det må lægges til grund, at § 21, stk. 1, nr. 10 i bekendtgørelsen om behandling af personoplysninger i Kriminalregisteret, indeholder hjemmel til i forhold til EU-lande både at videregive oplysninger om, hvorvidt en person har været genstand for en rettighedsfrakendelse i Danmark, og til at videregive oplysninger om selve rettighedsfrakendelsen i form af en udskrift fra Kriminalregistret, når videregivelsen i øvrigt sker til brug for en offentlig straffesag i den pågældende medlemsstat som forudsat i forslaget.

Endvidere indeholder bekendtgørelsens § 20, stk. 1, som nævnt hjemmel til at videregive oplysninger til offentlige myndigheder, når den pågældende har givet sit samtykke.

På denne baggrund antages forslaget til rådsafgørelse ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Forslaget har endvidere ikke statsfinansielle konsekvenser, idet Danmark agter at udpege Rigspolitechefen som nationalt kontaktpunkt. Rigspolitechefen er allerede udpeget som kompetent myndighed i forhold til videregivelse af oplysninger fra Kriminalregistret og modtagelse af oplysninger om udenlandske strafferetlige afgørelser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rådsafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 15. november 2002.

Vedrørende: Aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 blev der afholdt et ekstraordinært rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 og et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 med henblik på at drøfte mulighederne for at styrke bekæmpelsen af terrorisme. Rådet og Det Europæiske Råd vedtog i forbindelse hermed en række konklusioner vedrørende initiativer som led i en styrkelse af indsatsen på området.

I konklusionerne lægges der op til en nærmere undersøgelse af mulighederne for at indgå en aftale mellem EU og USA på grundlag af artikel 38 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) med henblik på at styrke det strafferetlige samarbejde om bekæmpelse af bl.a. terrorisme.

På den baggrund vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002 et forhandlingsmandat med henblik på bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 orienterede formandskabet om status for forhandlingerne. Rådet drøftede endvidere formandskabets oplæg til de fortsatte forhandlinger med USA.

Det forventes, at et udkast til aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager vil kunne forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på, at Rådet om muligt når til politisk enighed om aftalen.

2. Indhold.

Det følger af artikel 38, jf. artikel 24, i TEU, at Rådet kan bemyndige formandskabet, der om nødvendigt bistås af Kommissionen, til at indlede forhandlinger med en eller flere stater eller internationale organisationer om indgåelse af en aftale om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager. Sådanne aftaler indgås af Rådet med enstemmighed efter henstilling fra formandskabet. Ingen aftale er bindende for en medlemsstat, hvis repræsentant i Rådet meddeler, at medlemsstaten må opfylde de krav, der gælder ifølge dens egen forfatningsmæssige procedure. De øvrige medlemmer af Rådet kan vedtage, at aftalen skal gælde foreløbigt for dem.

Formandskabet har på denne baggrund forelagt et udkast til aftale, der afspejler forudsætningerne i TEU artikel 38, jf. artikel 24. De kontraherende parter i aftalen er Den Europæiske Union og USA, hvilket indebærer, at medlemsstaterne ikke i medfør af aftalen direkte er forpligtet over for USA. Udkastet til aftale vil imidlertid blive gennemført ved en rådsafgørelse, hvorefter medlemsstaterne i kraft af intern EU-ret vil være forpligtet til at anvende aftalen. Endvidere forudsættes det i udkastet til aftale, at alle medlemsstater og USA forud for aftalens ikrafttræden udveksler diplomatiske noter, hvor parterne tilkendegiver at ville afvende aftalen i deres bilaterale samarbejde.

Udkastet til aftale supplerer national ret i medlemsstaterne og de bilaterale aftaler, der allerede er indgået mellem medlemsstaterne og USA, vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager. Alle medlemsstater har indgået en bilateral aftale om udlevering med USA, mens 11 medlemsstater har indgået en bilateral aftale om gensidig retshjælp med USA. Mellem Danmark og USA foreligger en bilateral aftale om udlevering af 22. juni 1972, mens Danmark ikke har indgået en bilateral aftale med USA om gensidig retshjælp i straffesager.

Samarbejdet mellem medlemsstaterne og USA vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager vil således fortsat i vidt omfang finde sted på grundlag af bilaterale aftaler og national ret. Det indebærer bl.a., at de grundlæggende betingelser for udlevering, der fremgår af de bilaterale aftaler, fortsat vil finde anvendelse, ligesom udlevering og gensidig retshjælp i straffesager fortsat vil kunne afslås under henvisning til de grunde, der følger af de bilaterale aftaler eller national ret. Endvidere er der intet i udkastet til aftale, der ændrer ved EU's – og dermed medlemsstaternes – forpligtelser i forhold til relevante internationale konventioner, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

For så vidt angår spørgsmålet om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager i forbindelse med lovovertrædelser, der i USA kan straffes med dødsstraf, indebærer udkastet til aftale, at dette spørgsmål fortsat afgøres i overensstemmelse med de bilaterale aftaler og national ret. Alle medlemsstater har således i dag bestemmelser i de bilaterale udleveringsaftaler med USA, der regulerer dette spørgsmål. Disse aftaler indebærer, at medlemsstaterne ikke udleverer personer til dødsstraf, og disse aftaler vil således fortsat finde anvendelse.

Udkastet til aftale indeholder herudover en række bestemmelser vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager, hvis formål er at forenkle og effektivisere det strafferetlige samarbejde mellem EU og USA.

For så vidt angår **gensidig retshjælp i straffesager** indeholder udkastet til aftale bl.a. bestemmelser om følgende emner:

a. Identifikation af bankkonti og udveksling af oplysninger om bankoplysninger og banktransaktioner

Bestemmelsen bygger på artikel 1 i protokollen af 16. oktober 2001 til konventionen af 29. maj 2002 om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater (2000-konventionen). Bestemmelsen indebærer, at de kontraherende parter under visse betingelser skal yde bistand i forbindelse med identifikation af bankkonti samt i forbindelse med anmodninger om bankoplysninger og banktransaktioner. Bestemmelsen indebærer endvidere, at anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager ikke må afvises under henvisning til nationale regler om bankhemmelighed.

b. Fælles efterforskningshold

Efter denne bestemmelse skal de kontraherende parter, hvis de ikke allerede har mulighed herfor, gennemføre de nødvendige foranstaltninger med henblik på i konkrete straffesager at kunne etablere fælles efterforskningshold. I forbindelse med etablering af et fælles efterforskningshold skal de involverede lande aftale de nærmere betingelser for efterforskningsholdets arbejde. Det gælder bl.a. holdets sammensætning og reglerne for holdets arbejde. Det er de relevante lande, der afgør, om der er grundlag for etablering af et fælles efterforskningshold. Bestemmelsen indeholder således ingen forpligtelse for et land til at deltage i et efterforskningshold. Hvis et efterforskningshold etableres i Danmark, vil holdet skulle ledes af en repræsentant for de danske myndigheder, og efterforskningsholdet vil udføre sine opgaver i overensstemmelse med dansk ret.

Bestemmelsen er inspireret af artikel 13 i 2000-konventionen.

c. Videokonferencer

Udkastet til aftale indeholder endvidere en bestemmelse, der skal gøre det muligt at yde bistand i forbindelse med gennemførelse af afhøringer ved hjælp af videokonference. Denne bestemmelse er inspireret af artikel 10 i 2000-konventionen.

d. Databeskyttelse

Udkastet til aftale indeholder ligeledes en bestemmelse om databeskyttelse. Bestemmelsen vedrører det begærende lands anvendelse af de oplysninger, der modtages fra det anmodede land som led i gensidig retshjælp i straffesager. Bestemmelsen indebærer bl.a., at de oplysninger, der fremsendes, må anvendes som led i strafferetlig efterforskning og retsforfølgning. Endvidere må oplysningerne anvendes til andre formål, hvis de allerede er offentliggjort som led i gennemfø-

relsen af en retsanmodning. Endelig må oplysningerne anvendes i forbindelse med andre procedurer, som har tilknytning til strafferetlig efterforskning og retsforfølgning. Det kan f.eks. være i forbindelse med erstatningssager eller i forbindelse med sager om rettighedsfrakendelse, der er en følge af en straffesag.

Bestemmelsen er i vidt omfang identisk med artikel 23 i 2000-konventionen.

Herudover indeholder udkastet til aftale bestemmelser, der skal forenkle procedurene for fremsendelse af anmodninger om retshjælp.

Med hensyn til **udlevering** indeholder udkastet til aftale bl.a. følgende bestemmelser:

e. Fastlæggelse af hvilke lovovertrædelser, der kan føre til udlevering

Udkastet til aftale indeholder en bestemmelse, der indebærer, at en lovovertrædelse kan føre til udlevering, hvis lovovertrædelsen i både det begærende og det anmodede land kan straffes med frihedsstraf i mere end 1 år.

Baggrunden for bestemmelsen er, at en række af de ældre bilaterale aftaler om udlevering mellem USA og medlemsstaterne, herunder aftalen mellem Danmark og USA, er begrænset til bestemte lovovertrædelser, som er opført på en liste i aftalen. Udkastet til aftale indebærer på dette punkt, at lovovertrædelsen for at kunne føre til udlevering – hvis de øvrige betingelser for udlevering i øvrigt opfyldt – alene skal opfylde det nævnte strafferammekrav. Listerne i de ældre bilaterale aftaler vil således ikke længere finde anvendelse. Det betyder bl.a., at der ikke længere i en udleveringssag mellem Danmark og USA vil opstå tvivl, om en konkret lovovertrædelse er omfattet af listen i aftalen og dermed vil kunne føre til udlevering.

f. Midlertidig overførelse

Det forekommer i en række tilfælde, at et land har truffet afgørelse om udlevering, men samtidig bestemmer, at udleveringens iværksættelse udsættes, fordi der i de pågældende land enten er indledt retsforfølgning mod den pågældende, eller fordi den pågældende er ved at fuldbyrde en frihedsstraf. Udkastet til aftale indebærer på dette punkt, at det land, der har truffet afgørelse om udlevering, vil kunne beslutte, at den pågældende midlertidigt overføres til det begærende land med henblik på retsforfølgning.

Bestemmelsen, der er inspireret af en tilsvarende bestemmelse i den europæiske konvention af 1957 og en bestemmelse i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v., er fakultativ, og indeholder således ingen forpligtelse til at træffe afgørelse om midlertidig overførelse.

g. Forenklet udleveringsprocedure ved samtykke

I de tilfælde, hvor den person, som begæres udleveret, giver samtykke til udleveringen, findes der i dag regler i USA som muliggør en forenklet udleveringsprocedure, således at personen i disse tilfælde udleveres i løbet af meget kort. Det er endvidere mellem medlemsstaterne i konventionen af 10. marts 1995 om forenklet procedure om udlevering fastlagt tilsvarende regler.

Udkastet til aftale indeholder en bestemmelse, der i et vist omfang er inspireret af de eksisterende regler, dog således at der ikke er en forpligtelse til at iværksætte en forenklet udleveringsprocedure i sådanne tilfælde. For Danmarks vedkommende indeholder udleveringsloven alene særlige regler for forenklet udleveringsprocedure mellem Danmark og de øvrige EU-lande. Justitsministeriet vil imidlertid i sådanne tilfælde hurtigt kunne træffe afgørelse om udlevering, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt.

h. Forenklede regler for fremsendelse m.v. af udleveringsbegæringer

Reglerne om fremsendelse af udleveringsbegæringer mellem USA og medlemsstaterne er meget omstændelige og indeholder en række krav til bekræftelse og legalisering hos forskellige myndigheder af udleveringsbegæringen og de dokumenter, der ledsager begæringen.

Udkastet til aftale indebærer på dette punkt en betydelig forenkling, idet udleveringsbegæringer og de medfølgende dokumenter fremover alene vil skulle bekræftes og legaliseres af en myndighed, f.eks. det pågældende lands justitsministerium.

Endvidere vil anmodninger om foreløbig anholdelse med henblik på udlevering fremover kunne fremsendes direkte mellem landenes justitsministerier, således at disse anmodninger ikke behøver at blive fremsendt ad diplomatiske kanaler. Endelig vil anmodninger om udlevering, der fremsendes efter, at der er foretaget foreløbig anholdelse, kunne fremsendes til det anmodede lands ambassade i det begærende land, der herefter vil sørge for, at anmodningen videregives til de kompetente myndigheder. Dette har betydning, fordi der i sådanne situationer er en frist for fremsendelse af en udleveringsbegæring, og denne frist vil blive afbrudt ved modtagelsen på ambassaden. Det indebærer f.eks., at Danmark i disse tilfælde kan indgive begæringen på den amerikanske ambassade i København.

Herudover indeholder udkastet til aftale enkelte tekniske bestemmelser om transit og fremsendelse af supplerende oplysninger i udleveringssager.

Udkastet til aftale indeholder ikke bestemmelser om udlevering af egne statsborgere, politiske forbrydelser eller forældelse i forbindelse med udleveringssager.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forhandlingerne med USA ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det har endnu ikke muligt at vurdere, hvorvidt udkastet til aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forhandlingerne har ikke statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til aftale mellem EU og USA om gensidig retshjælp i straffesager har ikke tidligere været forelagt for Folketinget.

Forhandlingerne om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Forslaget til forhandlingsmandat med henblik på Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 11. og 15. april 2002.

Herudover blev udkast til rådskonklusioner forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for det ekstraordinære rådsmøde den 20. september 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt den 18. september 2001. Rådskonklusionerne blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 21. september 2001.

Endvidere blev Folketingets Europaudvalg den 21. september 2001 orienteret om det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd samme dag. Folketingets Europaudvalg modtog efterfølgende den 25. september 2001 en mundtlig redegørelse for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd, ligesom konklusionerne fra mødet er oversendt til udvalget.

Gennemførelsen af rådskonklusionerne har endvidere været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 2. oktober og 5. oktober 2001.

Gennemførelsen af rådskonklusioner har endelig været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 3. december 2001.

Forbindelserne med USA blev endvidere forelagt til orientering for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 14. februar 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På Det Europæiske Råds møde i Wien i december 1998 godkendte Stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Det fremgår af Wien-handlingsplanen, at man senest 5 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal forbedre og, hvor det er nødvendigt, tilnærme nationale bestemmelser i forbindelse med beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold under hensyntagen til rettigheder tilhørende tredjemand i god tro.

Det fremhæves endvidere i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, at hvidvaskning af penge er en meget central del af den organiserede kriminalitet, hvorfor Det Europæiske Råd blandt andet opfordrer til indbyrdes tilnærmelse af strafferetlige og strafprocessuelle regler vedrørende hvidvask af penge (f.eks. opsporing, indefrysning og konfiskation af midler).

Herudover følger det af henstilling nr. 19 i handlingsplanen ”Forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet: En EU-strategi for begyndelsen af det nye årtusind”, som blev godkendt af Rådet den 27. marts 2000, at det bør undersøges, om der er behov for et instrument, som åbner mulighed for i den strafferetlige, den civilretlige eller den skatteretlige lovgivning at mindske bevisbyrden med hensyn til oprindelsen af aktiver, der ejes af en person, som er dømt for en lovovertrædelse med relation til organiseret kriminalitet.

Konfiskation er blandt andet behandlet i Europarådets konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold samt i Rådets rammeafgørelse af 26. juni 2001 om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte af strafbart forhold.

Rammeafgørelsen af 26. juni 2001 forpligter blandt andet medlemsstaterne til ikke at tage eller opretholde forbehold over for artikel 2 i Europarådets konvention fra 1990, når det pågæl-

dende udbytte eller redskab stammer fra en lovovertrædelse, der kan medføre frihedsstraf på mere end 1 år.

Der er imidlertid fortsat en række medlemsstater, der ikke kan konfiskere udbytte af alle lovovertrædelser, der kan medføre en frihedsstraf på mere end 1 år. Herudover forpligter de eksisterende instrumenter på området ikke medlemsstaterne til at lette bevisbyrden med hensyn til oprindelsen af aktiver, der ejes af en person, som er dømt for en lovovertrædelse med relation til organiseret kriminalitet.

På denne baggrund har Danmark i forbindelse med det danske formandskab fremsat et forslag til rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende C 184/3 af 2. august 2002.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 drøftede Rådet en række principielle spørgsmål vedrørende artikel 3 i udkastet til rammeafgørelse.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. - 20. december 2002 med henblik på at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra c), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen. Definitionerne svarer til de definitioner, der er indeholdt i Europarådets konvention af 8. november 1900 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at det er muligt helt eller delvist at konfiskere redskaber og udbytte, der stammer fra lovovertrædelser, der kan straffes med frihedsstraf af mere end 1 års varighed, eller formuegoder, hvis værdi svarer til en sådant udbytte. Artikel 2, stk. 2, giver medlemsstaterne mulighed at anvende andre procedurer end strafferetlige procedurer.

Artikel 3 indeholder bestemmelser om udvidet adgang til konfiskation.

Efter artikel 3, stk. 1, skal medlemsstaterne vedtage de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at der i de stk. 2 omtalte tilfælde kan ske hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, som findes skyldig i en kriminel handling, der er begået inden for rammerne af en kriminel organisation, hvis den kriminelle handling er omfattet af:

- *rammeafgørelsen om styrkelse af beskyttelse af falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige og andre sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen,*
- *rammeafgørelsen om styrkelse af de strafferetlige rammer med henblik på bekæmpelse af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold,*
- *rammeafgørelsen om bekæmpelse af menneskehandel,*
- *rammeafgørelsen om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor,*
- *rammeafgørelsen om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi,*
- *rammeafgørelsen om bekæmpelse af terrorisme,*
- *rammeafgørelsen om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse af redskaber og udbytte fra strafbart forhold.*

Det er en forudsætning, at handlingen ifølge rammeafgørelserne eller for så vidt angår hvidvask i henhold til national ret har en strafferamme på mindst mellem 5 og 10 års fængsel, og at handlingen er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt udbytte.

[Det tilføjes, at udkastet til rammeafgørelse om styrkelse af de strafferetlige rammer med henblik på bekæmpelse af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold, udkastet til rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi samt udkastet til rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor alene vil blive omfattet af anvendelsesområdet, hvis disse rammeafgørelser vedtages før denne rammeafgørelse.]

Efter artikel 3, stk. 2, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at konfiskation efter bestemmelsen i det mindste kan ske, hvor en national domstol på grundlag af konkrete forhold er overbevist om, at det pågældende formuegode stammer fra kriminelle handlinger foretaget af den dømte person.

Ifølge artikel 3, stk. 3, kan medlemsstaterne endvidere overveje at vedtage de nødvendige foranstaltninger med henblik på i overensstemmelse med de betingelser, der er opregnet i stk. 1 og 2, helt eller delvist at kunne konfiskere formuegoder, der er erhvervet af den pågældendes nærmeste og formuegoder, der er overdraget til en juridisk person, som den pågældende alene

eller sammen med sine nærmeste har en bestemmende indflydelse på. Det samme gælder, hvis den pågældende oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter.

Efter artikel 3, stk. 4, kan medlemsstaterne anvende andre procedurer end strafferetlige procedurer til at fratage gerningsmanden de pågældende formuegoder.

Ifølge artikel 3a skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre tredjemands rettigheder i relation til konfiskation efter artikel 2 og 3.

Efter artikel 3b skal konfiskation efter rammeafgørelsen ske i overensstemmelse med forfatningsmæssige regler og principper. Rammeafgørelsen indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende retsprincipper, der er fastlagt i artikel 6 i TEU.

I artikel 4 fastslås det, at medlemsstaterne senest 2 år efter datoen for rammeafgørelsens vedtagelse skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen, mens det af artikel 5 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 20. november 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

5. Høring.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget har været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuld-

mægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Forslaget har endvidere været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af bl.a. Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Præsidenten for Vestre Landsret og Dommerfuldmægtigforeningen finder ikke anledning til at udtale sig om forslaget.

Den Danske Dommerforening, Præsidenten for Københavns Byret, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politidirektøren i København, Landsklubben HK-Politiet, Politiforbundet og Advokatrådet har ikke bemærkninger til forslaget.

Det Danske Center for Menneskerettigheder oplyser, at forslaget ikke giver Centret anledning til bemærkninger af menneskeretlig art.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter straffelovens § 75, stk. 1, kan udbyttet ved en strafbar handling eller beløb svarende her- til helt eller delvist konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrel- se, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Herudover følger det af straffelovens § 75, stk. 2, at såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler herfor, kan der ske konfiskation af genstande, der har været brugt eller er bestemt til at bruges ved en strafbar handling. Efter bestemmelsen kan der under samme betingelser endvidere ske konfi- skation af genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, samt af genstande med hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

I forlængelse heraf følger det af straffelovens § 75, stk. 3, at der i stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan konfiskeres et beløb svarende til genstandenes værdi eller en del heraf.

Straffelovens § 76a giver mulighed for hel eller delvis konfiskation af formuegoder (f.eks. bi- ler, både og ejendomme), der tilhører en person, der har begået en strafbar handling, når en

række nærmere angivne betingelser er opfyldt. Det er ved konfiskation efter straffelovens § 76a – i modsætning til konfiskation efter straffelovens § 75 – ikke et krav, at anklagemyndigheden kan identificere den konkrete lovovertrædelse, som har gjort det muligt at erhverve det pågældende formuegode.

Efter straffelovens § 76a, stk. 1, kan der således foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, som findes skyldig i en strafbar handling, når handlingen er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt udbytte, og den efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller er en overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 1.

Ifølge straffelovens § 76a, stk. 2, kan der ligeledes under betingelser som nævnt i stk. 1 foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder, som den pågældendes ægtefælle eller samlever har erhvervet, medmindre formuegodet er erhvervet mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1, eller ægteskabet eller samlivsforholdet ikke bestod på tidspunktet for erhvervelsen.

Det følger endvidere af straffelovens § 76a, stk. 3, at der under betingelser som nævnt i stk. 1 kan foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder overdraget til en juridisk person, som den pågældende alene eller sammen med sine nærmeste har en bestemmende indflydelse på. Det samme gælder, hvis den pågældende oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter. Konfiskation kan dog ikke ske, hvis formuegodet er overdraget til den juridiske person mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1.

Efter straffelovens § 76a, stk. 4, kan konfiskation efter stk. 1-3 ikke ske, hvis den pågældende sandsynliggør, at et formuegode er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler.

Endelig følger det af straffelovens § 76a, stk. 5, at der i stedet for konfiskation af bestemte formuegoder efter stk. 1-3 kan konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

Forpligtelsen til helt eller delvist at kunne konfiskere midler omfattet af forslagets artikel 2 må anses for opfyldt ved straffelovens § 75, ligesom forpligtelsen indeholdt i forslagets artikel 3 om udvidet adgang til konfiskation må anses for opfyldt ved straffelovens § 76a.

På denne baggrund er det vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 10. september 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2002.

Sagen har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Vedrørende: Rameafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for blandt andet at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal blandt andet nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandards for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.3. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Forbedre fuldbyrdelsen i en medlemsstat af en afgørelse, truffet i en anden medlemsstat, om konfiskation, navnlig med henblik på tilbagelevering til offeret for en strafbar handling under hensyntagen til den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Foranstaltning nr. 18: Undersøge navnlig hvorvidt de i artikel 18 i 1990-konventionen fastsatte grunde til nægtelse af fuldbyrdelse af en konfiskationsforanstaltning alle er forenelige med princippet om gensidig anerkendelse, og hvordan man, uden at dette berører Fællesskabets beføjelser, kan forbedre mulighederne for anerkendelse og umiddelbar fuldbyrdelse i en medlemsstat af en afgørelse truffet af en anden medlemsstat med henblik på at beskytte offerets interesser, når en sådan afgørelse følger af straffedommen.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002 blev der opnået politisk enighed om et forslag til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismidler. Rammeafgørelsen forpligter medlemsstaterne til at fuldbyrde afgørelser om beslaglæggelse, der er truffet i en anden medlemsstat.

På denne baggrund har Danmark i forbindelse med det danske formandskab i 2. halvår af 2002 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende den 2. august 2002 (EFT2002/C184/8).

Forslaget til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om dele af rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at afgørelser om konfiskation afsagt i en medlemsstat som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen, uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om deling af konfiskerede aktiver.

Artikel 1 fastslår, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af medlemsstaternes pligt til at respektere de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende retsprincipper, der er fastlagt i artikel 6 i TEU.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

”Udstedelsesstaten” defineres som den medlemsstat, hvor en domstol har truffet en afgørelse om konfiskation i forbindelse med en straffesag.

”Fuldbyrdelsesstaten” er den medlemsstat, hvor en afgørelse om konfiskation er sendt til med henblik på fuldbyrdelse.

”Afgørelse om konfiskation” defineres som en endelig sanktion eller foranstaltning pålagt af en domstol efter en retssag vedrørende en eller flere forbrydelser, og som medfører en endelig berøvelse af formuegoder.

Et ”formuegode” defineres som et formuegode af enhver art som fast ejendom, løsøre samt juridiske dokumenter, der beviser adkomst til eller rettigheder over formuegoder, der af domstolen i udstedelsesstaten anses for at være udbyttet af en lovovertrædelse eller et aktiv, der helt eller delvist svarer til værdien af dette udbytte, eller at være redskaber eller genstande anvendt i forbindelse med en sådan lovovertrædelse.

”Udbytte” defineres som enhver økonomisk fordel, der kan bestå af alle former for formuegoder, som stammer fra lovovertrædelser.

Endelig defineres "redskaber" som enhver form for formuegode, der anvendes eller påtænkes anvendt til at begå en eller flere forbrydelser.

Efter artikel 3 skal medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, hvilke nationale myndigheder, der er kompetente til at udstede og fuldbyrde afgørelser i medfør af rammeafgørelsen.

Efter artikel 4 kan afgørelser om konfiskation fremsendes direkte fra den udstedende myndighed til den fuldbyrdende myndighed i den medlemsstat, hvor den fysiske eller juridiske person, over for hvem afgørelsen er truffet, har ejendom eller indkomst, normalt har bopæl, eller hvor den juridiske person er indregistreret eller har hovedsæde. Ved fremsendelsen skal der vedlægges den i bilaget til rammeafgørelsen optrykte attest. Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten, der har truffet afgørelse om konfiskation, skal undertegne attesten og erklære, at oplysningerne er korrekte. Attesten indeholder blandt andet oplysninger om den person og den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører.

Artikel 5 fastlægger anvendelsesområdet for rammeafgørelsen. Anvendelsesområdet er fastlagt efter de samme principper som i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v. og udstaket til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismidler.

Der sondres således for så vidt angår anvendelsesområdet mellem forbrydelser på en såkaldt positiv-liste og andre forbrydelser. Positiv-listen omfatter blandt andet terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, miljøkriminalitet, menneskesmugling, manddrab, racisme, bortførelse og bedrageri. Listen er udarbejdet med udgangspunkt i de lovovertrædelser, som er omfattet af Europol-konventionen og bilaget til denne konvention.

Hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en forbrydelse på listen, og denne forbrydelse kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst tre år i domsstaten, gælder der ikke noget krav om dobbelt strafbarhed, d.v.s. at forholdet ikke nødvendigvis skal være strafbart i fuldbyrdelsesstaten.

For så vidt angår forbrydelser, der ikke er omfattet af listen, vil kravet om dobbelt strafbarhed fortsat finde anvendelse, men det understreges, at anvendelsen af kravet om dobbelt strafbarhed skal anvendes fleksibelt, således at kravet om dobbelt strafbarhed anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er grundlag for afgørelsen om konfiskation, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i fuldbyrdelseslandet.

Rådet kan med enstemmighed beslutte at tilføje yderligere lovovertrædelser på listen.

Efter artikel 6 skal en afgørelse, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 4, anerkendes af fuldbyrdelsesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Hvis anmodningen om konfiskation vedrører et bestemt formuegode, kan det aftales, at fuldbyrdelsesstaten kan fuldbyrde konfiskationen i form af et krav om at betale et pengebeløb, der svarer til værdien af formuegodet.

Fuldbyrdelsesstaten kan dog afslå anerkendelse og fuldbyrdelse, hvis der i medfør af artikel 7 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 7 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan beslutte ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Det gælder for det første tilfælde, hvor den i artikel 4 nævnte attest ikke er udarbejdet, eller hvor der er alvorlige mangler ved attesten.

Der næst kan fuldbyrdelsesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastslås, at der er truffet afgørelse om konfiskation over for den pågældende i fuldbyrdelseslandet, eller hvis der er truffet afgørelse i et tredjeland, og denne afgørelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter dette lands lovgivning.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører, ikke udgør en lovovertrædelse efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning, og lovovertrædelsen ikke er omfattet af positiv-listen i artikel 5.

Herudover kan fuldbyrdelsesstaten afslå at anerkende afgørelsen, hvis den person, som afgørelsen vedrører, nyder immunitet eller privilegier, der efter lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation.

Fuldbyrdelse kan desuden afslås, hvis tredjemands rettigheder gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation, eller hvis afgørelsen om konfiskation er truffet in absentia, og den berørte person ikke har haft tilstrækkelig lejlighed til at forsvare sig.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis afgørelsen om konfiskation er en følge af en lovovertrædelse, som efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning helt eller delvist betragtes som begået på dennes territorium, eller hvor lovovertrædelsen er begået uden for udstedelsesstatens territorium, og fuldbyrdelsesstatens lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for fuldbyrdelsesstatens område.

Herudover kan fuldbyrdelse afslås, hvis de judicielle myndigheder i fuldbyrdesstaten har besluttet ikke at indlede retsforfølgning for den lovovertrædelse, der er grundlaget for afgørelsen om konfiskation, eller hvis personen i en medlemsstat har været genstand for en anden endelig afgørelse for de samme forhold, som hindrer yderligere retsforfølgning.

Endelig kan fuldbyrdesstaten afslå at anerkende og fuldbyrde afgørelsen, hvis der er indtrådt forældelse i fuldbyrdesstaten, og lovovertrædelsen hører under fuldbyrdesstatens jurisdiktion.

Udstedelsesstaten skal som udgangspunkt høres, inden fuldbyrdesstaten træffer beslutning om ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Efter artikel 8 skal medlemsstaterne gennemføre regler, der gør det muligt for interesserede parter, herunder tredjemand i god tro, at råde over retsmidler med opsættende virkning i forbindelse med anerkendelse og fuldbyrdelse af en afgørelse om konfiskation. Klagen skal behandles af en domstol i enten udstedelsesstaten eller fuldbyrdesstaten i overensstemmelse med den relevante stats nationale ret, idet der dog ikke er adgang til at indgive klage over afgørelsens substans i fuldbyrdesstaten. Fuldbyrdesstaten har pligt til at træffe de nødvendige forholdsregler for at sikre de berørte aktivers tilstedeværelse, mens sagen afgøres.

Artikel 9 vedrører de tilfælde, hvor fuldbyrdesstaten kan udsætte fuldbyrdelsen af en afgørelse om konfiskation. Dette kan ske, hvis afgørelsen om konfiskation er påklaget, jf. artikel 8 ovenfor, eller hvis fuldbyrdelsen vil skade en igangværende strafferetlig efterforskning i fuldbyrdesstaten. Herudover kan fuldbyrdelsen udsættes, hvis fuldbyrdesstaten finder det nødvendigt at oversætte afgørelsen om konfiskation.

Udstedelsesstaten skal straks underrettes om en beslutning om at udsætte fuldbyrdelsen af afgørelsen, og fuldbyrdeslandet skal sørge for straks at fuldbyrde afgørelsen, når der ikke længere er grundlag for at udsætte fuldbyrdelsen.

Artikel 10 omhandler den situation, hvor fuldbyrdesstaten modtager flere anmodninger om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, og den berørte person ikke har tilstrækkelige midler til, at alle afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes. I sådanne tilfælde skal fuldbyrdesstaten beslutte, hvilke afgørelser der skal fuldbyrdes. Afgørelsen skal træffes under behørig hensyntagen til alle forhold, herunder lovovertrædelsernes grovhed, og om det konfiskerede beløb skal anvendes til dækning af erstatningskrav.

Artikel 11 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdeslandets lovgivning, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen, dog således at afgørelser om konfiskation over for juridiske personer

skal fuldbyrdes, selv om fuldbyrdelsesstaten ikke kan pålægge juridiske personer strafferetligt ansvar. Herudover kan fuldbyrdelsesstaten ikke anvende forvandlingsstraf, medmindre udstedelsesstaten har givet samtykke hertil. Hvis en del af beløbet i tilfælde af udbyttekonfiskation indrives i en anden stat, skal dette beløb fratrækkes det beløb, der konfiskeres i fuldbyrdelsesstaten. Endvidere skal afgørelsen fuldbyrdes, selv om den pågældende efterfølgende er død, eller den juridiske person senere er opløst.

Ifølge artikel 12 kan såvel fuldbyrdelsesstaten som udstedelsesstaten træffe afgørelse om benådning eller amnesti, hvorimod alene udstedelsesstaten kan tage stilling til en ansøgning om fornyet prøvelse af afgørelsen.

Efter artikel 13 skal fuldbyrdelsesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af afgørelsen, hvis der fra udstedelsesstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Ifølge artikel 14 skal de konfiskerede midler tilbageføres til udstedelsesstaten med fradrag af de omkostninger, som fuldbyrdelsesstaten har pådraget sig i sagen, medmindre andet er aftalt mellem udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten skal efter artikel 15 straks underrette udstedelsesstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af afgørelsen ikke fuldbyrdes.

Attesten, der fremsendes sammen med afgørelsen om konfiskation, jf. artikel 4, skal efter artikel 16 oversættes til fuldbyrdelsesstatens officielle sprog.

Artikel 17 indebærer, at fuldbyrdelsesstaten bortset fra de i artikel 14 nævnte tilfælde ikke kan kræve omkostninger dækket af udstedelsesstaten.

Artikel 18 fastslår, at rammeafgørelsen ikke berører anvendelsen af gunstigere bestemmelser om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i andre aftaler eller ordninger mellem medlemsstaterne.

Artikel 19 og 20 vedrører rammeafgørelsens gennemførelse og ikrafttræden.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 20. november 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat enkelte ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International samt Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Der er endnu ikke modtaget høringssvar.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet, og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommens internationale retsvirkninger. Herudover har Danmark ratificeret FN-konventionen af 20. december 1998 imod ulovlig handel mod narkotika og psykotrope stoffer samt Europarådets konvention af 8. december 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I. Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II blandt andet anvendelse på afgørelser om konfiskation.

Herudover følger det af § 5a i lov om international fuldbyrdelse af straf, at afgørelser om konfiskation, som er omfattet af FN-konventionen imod ulovlig narkotikahandel og psykotrope stoffer eller den europæiske konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 3, når konventionens betingelser er opfyldt. Henvisningen til kapitel 3 indebærer, at afgørelser om konfiskation, der er omfattet af de to konventioner, kan fuldbyrdes på samme måde som afgørelser, der er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes for byretten på det sted, hvor den pågældende bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde mellem Finland, Island, Norge eller Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. anvendelse, jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, lov nr. 291 af 24. april 1996, lov nr. 433 af 31. maj 2000 samt lov nr. 280 af 25. april 2001.

Efter lovens § 1 kan afgørelser om konfiskation, som er truffet i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

I medfør af lovens § 17 finder fuldbyrdelse sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i overensstemmelse med dansk ret, herunder de danske regler om benådning. For så vidt angår forældelse af adgangen til fuldbyrdelse gælder alene reglerne i det land, hvor afgørelsen om konfiskation er truffet.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejdet med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 12, jf. § 6, i cirkulæret sker gennemførelse her i landet af afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør om begæringen bør imødekommes.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. Hensigten er, at en afgørelse om konfiskation truffet i ét medlemsland skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om konfiskation.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve en afgørelse om konfiskation truffet i en anden medlemsstat, ligesom fuldbyrdelse alene kan afslås under henvisning til én af de i rammeafgørelsen opregnede afslagsgrunde.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske bestemmelser – sammenholdt med bestemmelserne i de tre ovennævnte konventioner – imidlertid de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om konfiskation. Det er således efter de gældende regler blandt andet mulighed for at afslå en anmodning om fuldbyrdelse af en afgørelse om konfiskation, hvis at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ikke er strafbart her i landet.

Derimod vil afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter forslaget til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis den lovovertrædelse, som konfiskationen vedrører, ikke er omfattet af listen over lovovertrædelser i forslagets artikel 5. De danske myndigheder vil således ikke have mulighed for at efterprøve, om kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt, hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en lovovertrædelse, der er omfattet af listen.

Uanset listen over lovovertrædelser er begrænset til forbrydelser, der må antages at være strafbare i alle medlemslande, herunder i Danmark, vil gennemførelse af rammeafgørelsens ordning, herunder gennemførelse af selve proceduren for fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, indebære, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret.

For så vidt angår provenuet fra konfiskation tilfalder dette som udgangspunkt den danske statskasse både for så vidt angår danske afgørelser om konfiskation og i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om konfiskation i Danmark. Den del af forslaget, der vedrører fordeling af de konfiskerede midler, og som indebærer, at det konfiskerede som udgangspunkt skal tilbageføres til domslandet, vil derfor kræve lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 21. november 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 13. november 2002.

Vedrørende: Rameafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandards for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.2. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Sikre inddrivelse af bødestrafte, som en medlemsstat har idømt fysiske eller juridiske personer, i en anden medlemsstat. Man bør i den forbindelse være opmærksom på bestemmelserne herom i konventionen af 13. november 1991 mellem De Europæiske Fællesskabers medlemsstater om gennemførelse af udenlandske afgørelser på det strafferetlige område.

Foranstaltning nr. 18: Udarbejdelse af et instrument, der gør det muligt for bopælsstaten at sikre inddrivelse af bødestrafte, som en fysisk eller juridisk person er blevet idømt i en anden medlemsstat. I dette instrument vil der kunne fastlægges bestemmelser om automatisk inddrivelse af bøder, der er idømt for lovovertrædelser, eller eventuelt forenklet godkendelsesprocedure. Instrumentet bør i videst muligt omfang indeholde bestemmelser om den procedure, der skal følges i tilfælde af manglende betaling. Der skal under drøftelserne tages hensyn til forskellene mellem EU's medlemsstater for så vidt angår juridiske personers ansvar.”

På denne baggrund har Frankrig, Sverige og Storbritannien fremsat et forslag til en rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.

På rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober og 28. – 29. november 2002 drøftede Rådet en række udestående spørgsmål.

Udkastet til rammeafgørelsen forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at bødeafgørelser truffet i en medlemsstat (domsstaten) som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen (fuldbyrdsstaten), uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Forslaget bygger på den forenkede procedure for eksekvatur, som er fastlagt i Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

En ”afgørelse” omfatter en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde, hvad enten afgørelsen er truffet af en domstol eller af en administrativ myndighed i forbindelse med overtrædelse af strafferetlige regler, hvis afgørelsen i øvrigt kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Herudover omfatter definitionen af en ”afgørelse” en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde af en administrativ myndighed for overtrædelse af administrative regler, hvis afgørelsen kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Endelig er en afgørelse vedrørende administrative forseelser omfattet af definitionen ”afgørelse”, når afgørelsen er truffet af en domstol med kompetence i straffesager.

”Bødestraf” defineres som en forpligtelse til at betale et fastsat beløb, herunder erstatning til ofre, der pålægges i forbindelse med en straffesag, og sagsomkostninger. Begrebet omfatter ikke afgørelser om konfiskation eller afgørelser, der kan gennemføres i medfør af Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

”Domsstaten” er den medlemsstat, der har truffet en afgørelse om en bødestraf, mens ”fuldbyrdsstaten” er den medlemsstat, der skal fuldbyrde afgørelsen (inddrive bøden).

Efter artikel 1a skal medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, hvilke nationale myndigheder der er kompetente til at handle i medfør af rammeafgørelsen.

Efter artikel 1b berører rammeafgørelsen ikke forpligtelsen til at respektere grundlæggende rettigheder og principper som fastsat i artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 2 indebærer, at en dom ledsaget af et certifikat kan sendes til en medlemsstat, hvor den domfældte efter det oplyste har aktiver, indtægt, opholder sig eller - for juridiske persons vedkommende - har hjemsted. Certifikatet, som er optrykt som bilag til afgørelsen, skal være underskrevet og dets indhold bekræftet af de kompetente myndigheder i domsstaten. Afgørelsen kan sendes direkte til de kompetente myndigheder i fuldbyrdelsesstaten.

Efter artikel 3 skal en dom, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 2, anerkendes af fuldbyrdelsesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse.

Formuleringen af bestemmelsen svarer til de relevante bestemmelser i Bruxelles I-forordningen.

Fuldbyrdelsesstaten kan dog afslå anerkendelse og gennemførelse, hvis der i medfør af artikel 4 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 4 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan afslå fuldbyrdelse. Det gælder for det første i tilfælde, hvor det i artikel 2 nævnte certifikat ikke er udarbejdet, hvis certifikatet ikke er korrekt udfyldt, eller hvis oplysningerne i certifikatet er åbenlyst forkerte. Dernæst kan fuldbyrdelsesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastlægges, at den pågældende fysiske eller juridiske person allerede i fuldbyrdelsesstaten eller i et tredje land, herunder en tredje medlemsstat, er dømt for den samme forbrydelse, som dommen vedrører, og dommen allerede er fuldbyrdet. Fuldbyrdelsesstaten kan endvidere afslå fuldbyrdelsen, hvis dommen vedrører forhold, der er begået uden for domsstatens territorium, og forholdet ikke er strafbart efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning, eller fuldbyrdelsen efter lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten ikke er mulig på grund af forældelse. I relation til forældelse er det yderligere en betingelse, at forholdet hører under fuldbyrdelsesstatens jurisdiktion. Herudover kan fuldbyrdelsesstaten afslå fuldbyrdelse, hvis dommen vedrører en person, der ifølge fuldbyrdelsesstaten er omfattet af strafferetlig immunitet. Desuden kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning er under den kriminelle lavalder. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der ikke var til stede ved domsafsigelsen, og ikke var behørigt varslet om sagen. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis bødebeløbet ikke er højere end 70 Euro eller et beløb svarende hertil.

En beslutning om ikke at fuldbyrde dommen skal træffes snarest muligt og i visse tilfælde efter drøftelse med domsstaten og straks meddeles domsstaten.

Hvis et forhold ikke er begået på domsstatens territorium, kan fuldbyrdelsesstaten ifølge artikel 5 beslutte at nedsætte bøden til det bødemaximum, der er gældende for forhold af samme

karakter i fuldbyrdelsesstaten, hvis forholdet hører under fuldbyrdelsesstatens jurisdiktion. Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten kan om nødvendigt omregne bøden til fuldbyrdelsesstatens valuta til vekselkursen på det tidspunkt, da bødet blev idømt. Denne omregning vil alene være nødvendig i forhold til de EU-lande, der ikke har Euroen som national valuta, dvs. Danmark, Sverige og Storbritannien.

Artikel 6 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdelsesstatens regler, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen af dommen. Dette gælder dog ikke bøder, der pålægges en juridisk person, idet fuldbyrdelseslandet er forpligtet til at fuldbyrde dommen, selv om fuldbyrdelsesstaten ikke kan pålægge juridiske personer strafferetligt ansvar. Det gælder endvidere ikke i tilfælde af anvendelse af en forvandlingsstraf for bøden. Efter artikel 7 kan fuldbyrdelsesstaten således, hvis dommen ikke kan fuldbyrdes, som alternativ anvende frihedsstraf. Dette gælder imidlertid alene, hvis såvel domsstaten som fuldbyrdelseslandets lovgivning giver mulighed herfor. Hvis der anvendes forvandlingsstraf, må denne straf ikke overstige den maksimumstraf, der er angivet i det fremsendte certifikat.

Artikel 8 vedrører amnesti, benådning samt fornyet prøvelse af dommen. Bestemmelsen indebærer, at såvel domsstaten som fuldbyrdelsesstaten kan træffe afgørelse om benådning og amnesti. Alene domsstaten kan tage stilling til fornyet prøvelse af dommen.

Efter artikel 9 skal fuldbyrdelsesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af dommen, hvis der fra domsstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Artikel 10 medfører, at midlerne fra fuldbyrdelsen tilfalder fuldbyrdelsesstaten, medmindre andet er aftalt mellem domsstaten og fuldbyrdelsesstaten.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten skal efter artikel 11 straks underrette domsstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af dommen ikke kan fuldbyrdes.

Efter artikel 12 mister domsstaten retten til at fuldbyrde dommen, når den er fremsendt til fuldbyrdelsesstaten. Domsstaten overtager på ny retten til at fuldbyrde dommen, hvis fuldbyrdelseslandet helt eller delvist afslår at fuldbyrde dommen, træffer afgørelse om benådning eller giver underretning om, at hele eller dele af dommen ikke er fuldbyrdet, eller anmodningen om fuldbyrdelse trækkes tilbage.

Artikel 13 – 17 vedrører en række praktiske spørgsmål, herunder sprog, omkostninger og ikrafttræden. Herudover indeholder artikel 16 en bestemmelse om, at medlemsstaterne i en periode på 5 år regnet fra implementeringsfristens udløb kan begrænse rammeafgørelsens anvendelsesområde til afgørelser, der er truffet af en domstol og/eller til afgørelser vedrørende handlinger, der i det mindste er strafbare som administrative overtrædelser efter fuldbyrdesstatens ret. I det omfang en medlemsstat vælger at begrænse rammeafgørelsens anvendelsesområde kan andre medlemsstater vælge at anvende samme begrænsning over for den pågældende medlemsstat.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 17. januar 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet i den forbindelse godkendt udkastet med enkelte ændringsforslag af hovedsagelig sproglig karakter.

4. Høring.

Forslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Told- og Skatteforbund, Københavns Universitet og Århus Universitet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at Københavns Byret ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget, Politidirektøren i København og Dommerfuldmægtigforeningen har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget mens, Rigspolitechefen har oplyst, at Rigspolitiet ikke har politifaglige bemærkninger til

forslaget. Datatilsynet har bemærket, at forslaget i sin nuværende udformning ikke vurderes at have konsekvenser af databeskyttelsesretlig karakter. Det Danske Center for Menneskerettigheder har meddelt, at Centret desværre ikke har ressourcer til at efterkomme anmodningen om bemærkninger. Domstolsstyrelsen har bemærket, at gennemførelsen af en sådan rammeafgørelse formentlig vil medføre en stigning i antallet af sager om bødestraffe til fuldbyrdelse i Danmark, men at forslaget ikke i øvrigt giver Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet har bemærket, at statsadvokaten deltager i den arbejdsgruppe, der behandler forslaget, og at man derfor, og da arbejdsgruppens forhandlinger vedrører væsentlige ændringer af forslaget, vil undlade at kommentere forslaget på nuværende tidspunkt. Den Danske Dommerforening har anført, at en gennemførelse af forslaget vil nødvendiggøre betydelige og principielle ændringer af dansk lovgivning, og at foreningen for nærværende ikke finder i øvrigt at burde udtale sig om forslaget.

Rigsadvokaten har bemærket, at man under hensyn til de ændringer, der siden offentliggørelsen er sket i forslaget, alene har forholdt sig til de grundlæggende principper i forslaget. Rigsadvokaten har på den baggrund tilsluttet sig princippet i forslagets artikel 3 om umiddelbar anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, men anført, at det efter Rigsadvokatens opfattelse imidlertid bør tilstræbes, at de i artikel 4 nævnte grunde til at undlade fuldbyrdelse i så vidt omfang som muligt sikrer, at princippet om dobbelt strafbarhed kan gøres gældende, og at det vil være muligt at afslå fuldbyrdelse under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Landsforeningen af beskikkede advokater har henledt opmærksomheden på, at hverken niveauet for bødestraffe, anvendelse af forvandlingsstraffe eller mulighed for at afsige udeblivelsesdomme er harmoniseret i de europæiske lande, hvorfor foreningen ikke kan tiltræde, at man opgiver de sikkerhedsgarantier, der p.t. findes i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske domme.

Advokatrådet er enig i at udelukke fuldbyrdelse af bødestraffe under de omstændigheder, der er nævnt i rammeafgørelsen og fremhæver, at det bør sikres, at en udenlandsk bødestraf ikke inddrives eller i øvrigt har retsvirkning i fuldbyrdelsesstaten, hvis det må antages, at bødestraffen ikke ville være inddrevet, såfremt den havde været idømt af fuldbyrdelsesstaten, og at fuldbyrdelsesstatens regler for gældssanering, akkord m.v. således også bør gælde overfor afgørelser om bødestraffe idømt af domsstaten.

Politiforbundet i Danmark har tilsluttet sig forslaget med bemærkning om, at det dermed vil blive muligt at inddrive bøder, sagsomkostninger samt erstatningskrav uden yderligere formaliteter i andre medlemslande, når domsstaten ledsager afgørelsen af det i landene anerkendte certifikat. Politiforbundet ser forslaget som en naturlig følge af de åbne grænser og den øgede bevægelighed blandt borgerne i medlemslandene.

Foreningen af Politimestre i Danmark har udtalt, at uden kendskab til hvilke myndigheder og i hvilket omfang, der kan pålægges bøder af administrative myndigheder i de øvrige EU-lande, forekommer det betænkeligt at anvende princippet på andet end bøder, erstatning til ofre og sagsomkostninger, der er pålagt af en domstol under en sag i strafferetsplejens former. Foreningen finder det endvidere betænkeligt, at kravet om dobbelt strafbarhed og fuldbyrdelseslandets forældelsesregler alene gælder for forhold, der er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område, og således ikke for bøder pålagt for forhold begået på domsstatens område. Foreningen har endvidere bemærket, at der ikke i rammeafgørelsen synes at være taget stilling til, hvem der kan meddele udsættelse eller tillade en afdragsvis afvikling af bøden, medmindre det kan indfortolkes i muligheden i artikel 8 for at undlade inddrivelse i tilfælde, hvor der på grund af domfældtes økonomiske forhold ikke er udsigt til, at bøden vil kunne inddrives. Kravet i samme artikel om, at kun domsstaten kan træffe afgørelse om benådning m.v., synes i øvrigt at være overflødige og at skabe unødvendige administrative problemer. Endelig har foreningen påpeget, at afhængigt af, hvorledes rammeafgørelsen vil blive administreret, vil der blive pålagt politiets juridiske og administrative personale yderligere arbejdsopgaver, som ikke vil kunne løses med de nuværende normativer. Især vil proceduren omkring overførelse af midler inddrevet til dækning af sagsomkostninger og erstatningskrav kunne blive ressourcekrævende.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om bødestraf. Hensigten er, at en bødeafgørelse truffet i ét medlemsland automatisk skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om bødestraf.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve og afslå fuldbyrdelsen af en afgørelse truffet i et andet medlemsland.

Der findes allerede danske regler om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om bødestraf.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedømmes internationale retsvirkninger. Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedømmes internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I, jf. herom nedenfor.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes af anklagemyndigheden for byretten på det sted, hvor den pågældende bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

Konventionen om straffedømmes internationale retsvirkninger åbner mulighed for, at en straffedom, der er afsagt i ét land, fuldbyrdes i et andet.

Efter artikel 1 i konventionen defineres en straffedom som enhver endelig afgørelse truffet af en domstol i et land efter en retsforfølgning i strafferetsplejens former. En lovovertrædelse defineres som handlinger, der omfattes af straffelovgivningen, samt sådanne lovovertrædelser, der af de kontraherende lande er opregnet i et bilag til konventionen, forudsat at den domfældte person har mulighed for at få sagen prøvet for en domstol. Denne type lovovertrædelser er navnlig bestemmelser om den offentlige orden, der i nogle lande er særskilt reguleret uden for straffelovgivningen.

Som nævnt ovenfor kan afgørelser, som er omfattet af konventionen i medfør af lovens § 4 fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II (artikel 2 – 52).

Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II bl.a. anvendelse på bødeafgørelser.

Konventionen indebærer, at domsstaten kan anmode det land, hvor den domfældte opholder sig, om at overtage fuldbyrdelsen. Ifølge konventionens artikel 5 kan domsstaten dog kun anmode fuldbyrdelseslandet om at overtage fuldbyrdelsen, hvis domfældte er fast bosiddende i fuldbyrdelseslandet. Domsstaten er aldrig forpligtet til at fremsætte en sådan anmodning.

Fuldbyrdeslandet er derimod som udgangspunkt forpligtet til at overtage fuldbyrdelsen, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som er nævnt i konventionen.

I henhold til artikel 3 i konventionen vil det være en betingelse for at overtage fuldbyrdelsen, at det pådømte forhold også ville være strafbart, hvis det var blevet begået i fuldbyrdeslandet (kravet om dobbelt strafbarhed).

Efter artikel 6 har fuldbyrdeslandet en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen. Bestemmelsen indebærer bl.a., at fuldbyrdelse kan afslås, hvis:

- fuldbyrdelsen vil stride mod grundlæggende retsprincipper,
- den pådømte lovovertrædelse er af politisk karakter,
- den pågældende handling allerede er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdeslandet,
- fuldbyrdeslandet har besluttet at undlade retsforfølgning eller at indstille en allerede påbegyndt retsforfølgning vedrørende den samme handling,
- handlingen er begået uden for domsstatens territorium,
- domfældte var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, eller
- dommen ikke længere kan fuldbyrdes på grund af forældelse.

Efter artikel 10 sker fuldbyrdelsen i henhold til reglerne i fuldbyrdeslandet, og alene fuldbyrdesstaten er kompetent til at træffe alle vedkommende afgørelser. Dog kan både fuldbyrdeslandet og domsstaten udøve retten til amnesti eller benådning.

Artikel 42 indebærer, at fuldbyrdeslandet er bundet af sagens faktiske omstændigheder i det omfang, de er anført i afgørelsen, eller i det omfang denne forudsætningsvis bygger på dem.

Ifølge artikel 47 skal provenuet af bøder indbetales til statskassen i fuldbyrdeslandet med respekt af tredjemands rettigheder.

Efter artikel 48 kan retten i fuldbyrdeslandet idømme en forvandlingsstraf, der medfører frihedsstraf, for så vidt begge staters lovgivning indeholder hjemmel hertil, medmindre domsstaten udtrykkeligt har begrænset sin anmodning til alene at gælde inddrivelse af bøden.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963 som ændret ved lov nr. 323 af 4. juni 1986 og lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, anvendelse.

Efter lovens § 1 kan bødestraf, som er pålagt i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om bødestraf efter lovens § 2 kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

For så vidt angår forvandlingsstraf for bøde kan sådanne afgørelser i henhold til § 3, stk. 2, jf. stk. 1, fuldbyrdes her i landet, hvis den dømte på det tidspunkt, da straffen skal fuldbyrdes, har statsborgerret eller bopæl her i landet.

Fuldbyrdelse finder sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige, jf. lovens § 17. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af bødestrafte i overensstemmelse med dansk ret. Det betyder, at danske regler om benådning, henstand, afdragsvis betaling, udpantning og eftergivelse finder anvendelse. For så vidt angår forældelse af adgangen til at fuldbyrde straf gælder alene reglerne i det land, hvor straffen er pålagt.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejde med Finland, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 6 i cirkulæret sker inddrivelse her i landet af bøder pålagt i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør, om begæringen bør imødekommes.

I henhold til cirkulærets § 8 omregnes bødebeløbet til dansk mønt efter køberkursen dagen før politiets beslutning om, at begæringen skal efterkommes. Inddrivelse af bøder sker i overensstemmelse med de regler, der gælder for inddrivelse af bøder her i landet. Eftergivelse kan alene bestemmes af Justitsministeriet. Fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøden må kun finde sted efter særlig begæring herom.

Efter § 50 i straffeloven tilfalder en bøde statskassen. Dette gælder tillige bøder, der inddrives her i landet på grundlag en udenlandsk begæring om fuldbyrdelse.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske regler - sammenholdt med bestemmelserne i konventionen af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger – som nævnt ovenfor de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om bødestraf. Det er således efter de gældende regler bl.a. et krav, at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ligeledes skal være straf-

bart i fuldbyrdelseslandet, ligesom fuldbyrdelsen vil kunne afslås, hvis fuldbyrdelsen vil være i strid med grundlæggende retsprincipper.

Derimod vil afgørelser om bødestraf truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter det foreliggende forslag til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis domsstaten har udøvet eksteritorial strafprocessuel kompetence, d.v.s. hvis de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område. I dette tilfælde vil det endvidere være muligt at afslå fuldbyrdelsen, hvis afgørelsen på grund af reglerne om forældelse i fuldbyrdelseslandet ikke kan fuldbyrdes.

Der vil ikke være mulighed for at afslå fuldbyrdelsen under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Gennemførelsen af disse regler vil i givet fald kræve lovændringer i Danmark.

Udkastet til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 12. og den 18. februar 2002.

Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Herudover har udkastet til rammeafgørelse været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Udkastet til rammeafgørelse blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I forbindelse med det danske formandskab har Danmark fremsat et forslag til rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Baggrunden for forslaget er blandt andet, at det følger af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, at bestikkelse er et område af særlig relevans, når det gælder fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør strafbare handlinger i medlemsstaterne og straffene herfor.

Der findes en række internationale retsakter om bekæmpelse af bestikkelse. Rådet vedtog således den 26. maj 1997 en EU-konvention om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater. Endvidere har Europarådet vedtaget en strafferetskonvention om korruption, der blev åbnet for undertegnelse den 27. januar 1999. Herudover vedtog Rådet den 22. december 1998 en fælles aktion om bestikkelse i den private sektor.

Forslaget til rammeafgørelse om bestikkelse i den private sektor tager udgangspunkt i den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor, men går på en række punkter videre. Forslaget stiller således visse minimumskrav til medlemsstaternes straffesystemer på området, ligesom forslaget forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der kan træffes afgørelse om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende C 184 af 2. august 2002 (EFT2002/C184/5).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 blev der bortset fra artikel 2 opnået politisk enighed om udkastet til rammeafgørelse.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 drøftede Rådet en række udestående spørgsmål vedrørende artikel 2 uden at nå til endelig enighed om bestemmelsen.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for udkastet til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen.

Artikel 2, stk. 1 forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere aktiv og passiv bestikkelse i den private sektor.

For så vidt angår aktiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at love, tilbyde eller yde en person, der i hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, en uberettiget fordel, uanset dennes art, for vedkommende selv eller for tredjemand, for at denne person i strid med sine pligter skal udføre eller undlade at udføre en handling.

For så vidt angår passiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at anmode om eller modtage en uberettiget fordel, uanset dennes art, for sig selv eller tredjemand samt at tage imod et løfte herom, hvis man i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, for i strid med ens pligter at udføre eller undlade at udføre en handling.

Både i relation til aktiv og passiv bestikkelse er det forudsætning, at adfærden udøves som led i forretningsmæssige aktiviteter. Herudover følger det af artikel 2, stk. 2, at stk. 1 gælder for forretningsmæssige aktiviteter både i profitorienterede og ikke-profitorienterede virksomheder.

Efter artikel 2, stk. 3, kan en medlemsstat erklære, at den vil begrænse anvendelsesområdet for stk. 1 til adfærd, som involverer eller kunne involvere konkurrenceforvridning i forbindelse med erhvervelse af varer eller kommercielle tjeneste ydelser (konkurrenceforvridende virksomhed).

Efter artikel 2, stk. 4, skal erklæringer omfattet af stk. 3 meddeles Rådet ved vedtagelsen af rammeafgørelsen. Erklæringen gælder for 5 år regnet fra fristen for gennemførelsen af rammeafgørelsen og kan fornyes for flere perioder af samme varighed. Ifølge artikel 2, stk. 5, skal Rådet inden udløbet af 5 års perioden revurdere bestemmelsen med henblik på at gøre det unødvendigt at forny erklæringer omfattet af stk. 3.

Det følger af artikel 3, at medlemsstaterne skal kriminalisere medvirken til de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser.

Efter artikel 4, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de i artikel 2 og 3 opregnede handlinger straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner.

Efter artikel 4, stk. 2, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at strafferammen for de i artikel 2 nævnte handlinger som minimum fastsættes til fængsel mellem 1 og 3 år.

Herudover skal medlemsstaterne efter artikel 4, stk. 3, træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på sikre, at der kan træffes afgørelse om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor, hvis det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes stilling eller hverv.

Artikel 5 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres strafferetligt ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er omfattet af forslaget, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ, der handler på vegne af den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Efter forslagets artikel 6 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der over for juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og virker afskrækkende, herunder bødestraf og andre sanktioner, som f.eks. retten til at modtage offentlige ydelser og tilskud samt forbud mod at udøve erhvervsaktivitet.

Artikel 7 indeholder bestemmelser om straffekompetence og forpligter blandt andet medlemsstaterne til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium.

Artikel 8 indebærer, at den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor ophæves.

Herudover fastslås det i artikel 9, at medlemsstaterne senest to år efter rammeafgørelsens vedtagelse skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgø-

relsen i national ret, mens det af artikel 10 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 20. november 2002 afgivet udtalelse vedrørende forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget har været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Forslaget har endvidere været drøftet på møder i Justitsministeriet med deltagelse af bl.a. Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Landforeningen af beskikkede advokater, Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret og Københavns Byret, Dommerfuldmægtigforeningen Den Danske Dommerforening samt Landsklubben HK Politi har ikke bemærkninger til forslaget.

Det Danske Center for Menneskerettigheder oplyser, at forslaget ikke giver Centret anledning til bemærkninger af menneskeretlig karakter.

Politidirektøren i København tilslutter sig det i grundnotatet anførte. Politidirektøren i København henleder endvidere opmærksomheden på, at Danmark i forbindelse med vedtagelsen af den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor tog forbehold for ikke at anvende artikel 7, stk. 1, litra c), vedrørende etablering af straffemyndighed, hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, som har sit hjemsted på den pågældende medlemsstats område.

Advokatrådet henviser i relation til rammeafgørelsens artikel 7 vedrørende sanktioner over for juridiske personer til bemærkningerne til lovforslag L 171 om ændring af konkurrenceloven, der blev vedtaget af Folketinget den 29. maj 2002. Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at

det for så vidt angår sanktionsfastsættelsen i forbindelse med overtrædelse af konkurrence-lovgivningen efter en konkret vurdering vil være en formildende omstændighed ved fastsættelsen af en bøde, hvis en virksomhed gennem et såkaldt compliance program har gjort – og til stadighed gør – en aktiv indsats for at få alle relevante medarbejdere til at følge lovgivningen, og at en overtrædelse derfor er sket på trods af ledelsens tilskyndelse til det modsatte. Advokatrådet finder med henblik på at forebygge pådragelse af strafferetligt ansvar inden for rammeafgørelsens område, at bemærkningerne bør inddrages i overvejelserne omkring fastlæggelsen af en sanktionspolitik inden for rammeafgørelsens område.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Med henblik på at gennemføre Europarådets strafferetskonvention af 27. januar 1999 om korruption og den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor i dansk ret blev straffelovens § 299, nr. 2, ved lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (grov momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd m.v.) ændret.

Efter straffelovens § 299, nr. 2, er det herefter strafbart ved varetagelse af en andens formueanliggende på pligtstridig måde at modtage, fordre eller lade sig tilsige gave eller anden fordel for sig selv eller andre (passiv bestikkelse). Det er endvidere strafbart at yde, love eller tilbyde en sådan gave eller anden fordel (aktiv bestikkelse). Overtrædelse af straffelovens § 299, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Pligten til at kriminalisere den adfærd, der er nævnt i artikel 2 i udkastet til rammeafgørelse, må på denne baggrund anses for opfyldt ved straffelovens § 299, nr. 2, ligesom forslagens bestemmelser om medvirken må anses for opfyldt i kraft af straffelovens § 23. Straffelovens § 299, nr. 2, opfylder endvidere forslagens betingelse om en strafferamme på mindst 1-3 års fængsel.

Forslagets bestemmelser om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor må anses for opfyldt ved straffelovens § 79, stk. 2.

Herudover må forslagets bestemmelser om strafansvar for juridiske personer og straffekompetence anses for opfyldt ved straffelovens § 306, jf. § 25 samt straffelovens §§ 6-8.

På denne baggrund er det vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 10. september 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2002.

Sagen har været forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002.

Herudover har sagen været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 15. juli 1996 som led i en intensiveret indsats på området en fælles aktion om bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

På Det Europæiske Råds møde i Wien i december måned 1998 godkendte stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det fremgår af pkt. 51 i handlingsplanen, at en række lovovertrædelser, herunder racisme og fremmedhad, bedst bekæmpes ved fælles EU-tiltag. Tilsvarende lægges der i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16 oktober 1999 op til en styrket indsats mod racisme og fremmedhad

På denne baggrund har Kommissionen den 28. november 2001 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad (KOM(2001) 664).

Forslaget til rammeafgørelse tager udgangspunkt i den fælles aktion af 15. juli 1996, men går på en række punkter videre. Forslaget til rammeafgørelse indeholder således bl.a. visse minimumskrav til medlemsstaternes sanktioner på området samt bestemmelser om medlemsstaternes straffemyndighed.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 drøftede Rådet en række udestående spørgsmål vedrørende forslaget til rammeafgørelse.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på at opnå politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 1 til at kriminalisere følgende forsætlige handlinger, i det mindste når der er tale om truende, nedværdigende eller *forhånende* adfærd:

- a) offentlig tilskyndelse til forskelsbehandling, vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, *religiøs overbevisning*, herkomst eller national eller etnisk oprindelse,
- b) de i litra a) nævnte handlinger ved offentlig udbredelse eller udsendelse af skrifter, billeder eller andet materiale,
- c) offentligt forsvar for, *benægtelse af eller bagatellisering af* folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser som defineret i artikel 6, 7 og 8 i statuten for Den Internationale Straffedomstol rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, *religiøs overbevisning*, herkomst eller national eller etnisk oprindelse, og
- d) offentlig benægtelse eller bagatellisering af de forbrydelser, der er defineret i artikel 6 i Charteret for Den Internationale Krigsforbryderdomstol, og som er knyttet som bilag til London-aftalen af 8. april 1945 ("holocaust denial") rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe, der er defineret under henvisning til hudfarve, race, *religiøs overbevisning*, herkomst eller national eller etnisk oprindelse.

Efter artikel 2 skal medlemsstaterne sikre, at medvirken til de i artikel 1 opregnede handlinger er strafbart.

Artikel 3, stk. 1, indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1 og 2, straffes med sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning. Medlemsstaterne forpligtes endvidere efter artikel 3, stk. 2, til at sikre, at der for de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 1, som minimum fastsættes en strafferamme på fængsel mellem 1 og 3 år.

Det følger af artikel 4, at medlemsstaterne skal sikre, at racistiske eller fremmedfjendske motiver betragtes som skærpende omstændigheder, eller at sådanne motiver alternativt tages i betragtning af domstolene ved strafudmålingen for andre lovovertrædelser end de, der er omfattet af rammeafgørelsen.

Artikel 5 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgørelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge artikel 6 er medlemslandene forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Efter artikel 7 *berører rammeafgørelsen ikke forfatningsmæssige bestemmelser og grundlæggende principper om foreningsfrihed, pressefrihed og frihed til at udtrykke sig i andre medier eller regler om pressens rettigheder og ansvar, når disse regler vedrører fastlæggelse eller begrænsning af ansvar.*

Ifølge artikel 8 kan medlemsstaterne udelukke strafansvar for adfærd omfattet af:

- a) *Artikel 1, når adfærden er rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe defineret under henvisning til religiøs overbevisning, og dette ikke er et påskud for at rette handlinger mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe defineret under henvisning til race, hudfarve, herkomst eller national eller etnisk oprindelse.*
- b) *Artikel 1, litra a), når adfærden vedrører offentlig tilskyndelse til forskelsbehandling, og adfærden ikke udvises på en måde, der kan tilskynde til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1.*
- c) *Artikel 1, litra c) og d). når adfærden ikke udvises på en måde, der kan tilskynde til vold eller had rettet mod en gruppe af personer eller et medlem af en sådan gruppe omfattet af artikel 1.*

Herudover indeholder artikel 8, stk. 2, en bestemmelse om, at Rådet i passende tid inden 2 år efter rammeafgørelsens implementeringsfrist skal revurdere artikel 8 med henblik på at overveje, om stk. 1, litra a), b) og c) skal opretholdes.

Artikel 9 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at efterforskning eller retsforfølgning af handlinger omfattet af rammeafgørelsen ikke er betinget af anmeldelse fra den forurettede, i det mindste i de groveste tilfælde, når lovovertrædelsen i øvrigt er begået på den pågældende medlemsstats territorium.

Artikel 10 indeholder bestemmelser om straffemyndighed og forpligter bl.a. den enkelte medlemsstat til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium. Herudover følger det af artikel 8, at en medlemsstat kan vælge at lade sin straffemyndighed omfatte tilfælde, hvor gerningsmanden er statsborger i den pågældende medlemsstat, eller hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, der har sit hovedsæde på den pågældende medlemsstats territorium.

Det fremgår endvidere af artikel 10, at hver medlemsstat skal sikre, at den har straffemyndighed, når lovovertrædelsen begås via et informationssystem, såvel i tilfælde, hvor gerningsmanden begår lovovertrædelsen, mens han opholder sig på medlemsstatens territorium, som i tilfælde, hvor lovovertrædelsen vedrører racistisk materiale, der er oplagret i et informationssystem på medlemsstatens område.

Medlemsstaterne skal efter artikel 11 senest den 30. juni 2004 have gennemført de nødvendige foranstaltninger i anledning af rammeafgørelsen i national ret. Efter artikel 12 ophæves den fælles aktion af 15. juli 1996, og rammeafgørelsen træder efter artikel 13 i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 4. juli 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget har være sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Dokumentations- og Rådgivningscenter for Racediskrimination samt Rådet for Etniske minoriteter.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Landsforeningen af beskikkede ad-

vokater, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Det bemærkes, at de hørte myndigheder og organisationer blev anmodet om en udtalelse vedrørende Kommissionens oprindelige forslag af 28. november 2001. De afgivne høringssvar knytter sig således til det oprindelige forslag til rammeafgørelse, der har undergået en række ændringer under forhandlingerne, samt Justitsministeriets grundnotat om det oprindelige forslag.

Domstolsstyrelsen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Præsidenten for Vestre Landsret har tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening bemærker, at en gennemførelse af forslaget vil indebære, at Danmark skal ændre straffelovgivningen, herunder kriminalisere forhold, der ikke tidligere har været kriminaliseret og indføre sanktioner, der er ukendte i Danmark, og som synes at ligge fjernt fra dansk retstradition. Den Danske Dommerforening finder det i den forbindelse betydningsfuldt, at forslaget med henblik på at begrænse risikoen for fortolkningstvivl i eventuel ny lovgivning søger at anvende en terminologi, der allerede er kendt i dansk straffelovgivning.

Præsidenten for Københavns Byret tilslutter sig Den Danske Dommerforenings bemærkninger.

Datatilsynet anfører, at forslaget ikke giver anledning til databeskyttelsesretlige betænkeligheder.

Rigsadvokaten bemærker i relation til artikel 2, at spørgsmål om jurisdiktionskompetence bør reguleres i artikel 12.

For så vidt angår artikel 3 finder Rigsadvokaten ikke, at definitionen af racisme og fremmedhad er formuleret på en dækkende og hensigtsmæssig måde. Rigsadvokaten peger i den forbindelse på, at definitionen i stedet bør tage udgangspunkt i lignende definitioner, som for eksempel findes i udkastet til tillægsprotokollen til Europarådets Konvention om IT-kriminalitet og FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

For så vidt angår artikel 4 er Rigsadvokaten af den opfattelse, at bestemmelsen er formuleret således, at det ikke klart fremgår, hvilken adfærd medlemsstaterne skal kriminalisere. Rigsadvokaten anfører, at kriminaliseringsforpligtelsen bør formuleres meget præcist, da formuleringerne skal danne grundlag for fastlæggelse af gemingsindhold i straffebestemmelser. Rigs-

advokaten anfører endvidere, at forpligtelserne bør formuleres således, at det er muligt i retsanvendelsen at tage fornødent hensyn til informations- og ytringsfriheden og andre grundlæggende rettigheder, ligesom nødvendigheden og berettigelsen af at inddrage disse hensyn i retsanvendelsen efter Rigsadvokatens opfattelse bør fremgå af rammeafgårelsen. Endelig er Rigsadvokaten enig i, at en gennemførelse af artikel 4 vil nødvendiggøre lovændringer.

I relation til artikel 6 finder Rigsadvokaten ikke en detaljeret regulering af de sanktioner, der skal kunne idømmes, hensigtsmæssig. Efter Rigsadvokatens opfattelse bør rammeafgårelsen alene indeholde minimumskrav til, hvilke sanktioner der skal fastsættes.

For så vidt angår artikel 9 om juridiske personers ansvar, anfører Rigsadvokaten, at bestemmelsen efter Rigsadvokatens opfattelse vil nødvendiggøre lovændringer, idet juridiske personer i medfør af straffelovens § 306 alene ifalder ansvar for overtrædelser af straffeloven, i det omfang lovovertrædelserne er sket for at skaffe den juridiske person vinding.

Politidirektøren i København anfører i relation til artikel 4, litra e), at det bør præciseres i hvilket omfang journalister og redaktører kan drages til ansvar for de i bestemmelsen opregnede handlinger.

Rigspolitichefen oplyser, at Rigspolitichefens indberetningsordning vedrørende kriminelle forhold og hændelser, der kan have racistisk baggrund, ved rundskrivelse af 18. december 2001 er ændret på flere måder. Indberetningsordningens beskrivelse af kravene til de omfattede kriminelle forholds baggrund er herefter i overensstemmelse med definitionen af racisme og fremmedhad i rammeafgårelsens artikel 3.

For så vidt angår artikel 15 vedrørende udveksling af oplysninger finder Rigspolitichefen rækkevidden uklar.

Nævnet for Etnisk Ligestilling støtter det overordnede formål med rammeafgårelsen, idet Nævnet blandt andet henviser til, at udviklingen inden for IT-området har gjort det muligt at udsprede racisme og fremmedhad over landegrænserne.

Nævnet for Etnisk Ligestilling finder det endvidere positivt, at benægtelse af holocaust og medvirken til en racistisk eller fremmedfjendsk organisations kriminelle virksomhed vil skulle kriminaliseres.

Det Danske Center for Menneskerettigheder finder det positivt, at Rådet tager skridt til at vedtage en rammeafgårelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad. Centret anfører, at disse forbrydelser udgør alvorlige krænkelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed. Forslaget til rammeafgårelse sigter mod at styrke den fælles retshåndhævelse, og

Forslaget til rammeafgørelse sigter mod at styrke den fælles retshåndhævelse, og det retlige samarbejde er væsentligt i den henseende.

Centret finder ikke, at forslaget går videre end allerede eksisterende krav i internationale menneskerettighedskonventioner.

Derimod finder Centret, at rammeafgørelsen på enkelte punkter ikke har samme rækkevidde som de bestemmelser i FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination, der vedrører racisme og fremmedhad.

Centret anfører i den forbindelse, at FN-konventionens anvendelsesområde bl.a. er videregående i forhold til rammeafgørelsens artikel 4, litra f), idet konventionen indeholder en forpligtelse til at forbyde racistiske organisationer.

Centret anfører desuden, at forslagets indledning (præambel) ud fra en retspolitisk betragtning vil kunne styrkes, hvis det heri understreges, at racebegrebet er en sociologisk konstruktion.

Advokatrådet anfører, at Rådet støtter tiltag til bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

For så vidt angår kriminaliseringsforpligtelsen i artikel 4, litra a)-e), anfører Advokatrådet, at bestemmelserne efter Rådets opfattelse indebærer, at der må foretages justeringer i straffelovgivningen, herunder navnlig straffelovens § 266b, og at sådanne ændringer vil indebære en indskrænkning af ytringsfriheden i forhold til de regler, der gælder i dag.

For så vidt angår artikel 6, stk. 4, vedrørende supplerende eller alternative sanktioner udtaler Advokatrådet sig imod at fastsætte regler om fratagelse af borgerlige eller politiske rettigheder og indbetaling til velgørenhedsorganisationer.

Herudover bemærker Advokatrådet, at Rådet er skeptisk over for artikel 14 om politiske forbrydelser og artikel 15 om udveksling af oplysninger.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter straffelovens § 266 b (racisme-paragraffen) straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Artikel 1 i udkastet til rammeafgørelse indeholder en opregning af en række handlinger, som medlemsstaterne forpligtes til at kriminalisere, i det mindste hvis der er tale om truende, nedværdigende eller fornærmende adfærd. Bestemmelsen fastsætter således i det foreliggende udkast en række kvalificerende omstændigheder, som medlemsstaterne kan vælge at lade være en forudsætning for strafbar adfærd. Det er på denne baggrund vurderingen, at de i artikel 1 opregnede handlinger i det foreliggende udkast til rammeafgørelse må anses for omfattet af straffelovens § 266 b. Herudover opfylder straffelovens § 266 b forslagets strafferammekrav på fængsel mellem 1 og 3 år.

For så vidt angår artikel 4 i udkastet til rammeafgørelse om racistiske og fremmedfjendske motiver fremgår det af den generelle regel om straffastsættelse i straffelovens § 80, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed og til oplysninger om gerningsmandens person, herunder hans almindelige person og sociale forhold, hans forhold før og efter gerningen samt hans bevæggrunde til denne. Racistiske eller fremmedfjendske motiver til en bestemt lovovertrædelse vil således også efter dansk ret kunne tillægges skærpende betydning ved strafudmålingen. En gennemførelse af artikel 4 i dansk ret, således som bestemmelsen er formuleret i det foreliggende udkast, skønnes derfor ikke at nødvendiggøre lovændringer.

De øvrige bestemmelser i det foreliggende forslag til rammeafgørelse, herunder det foreliggende forslags bestemmelser om juridiske personer ansvar, iværksættelse af retsforfølgning samt straffemyndighed skønnes ligeledes ikke at nødvendiggøre lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 18. februar 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2002.

Sagen blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. - 29. maj 1998 blev der afholdt en åben debat om organiseret kriminalitet, hvorunder den danske justitsminister præsenterede et dansk initiativ med henblik på en fælles EU-indsats til bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Det danske initiativ var beskrevet i en note fra den danske delegation. Det fremgik heraf, at der skulle fokuseres på indførelse af strafferetlige bestemmelser og bestemmelser om udbyttekonfiskation i alle medlemslandene, effektive regler om straffekompetence, effektiv efterforskning og tættere samarbejde samt udvidelse af Europols mandat til også at omfatte alvorlig miljøkriminalitet.

I konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i Cardiff den 15. - 16. juni 1998 blev Rådet opfordret til at overveje et tættere samarbejde og fælles miljøforanstaltninger i form af effektive strafferetlige bestemmelser og håndhævelse heraf i de enkelte medlemslande.

Fra dansk side er der efterfølgende udarbejdet et forslag til fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet, der efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 er blevet genfremsat som et forslag til rammeafgørelse. Herudover er der fra dansk side blevet udarbejdet en note om udvidelse af Europols mandat til også at omfatte miljøkriminalitet.

Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 fremgår det, at bekæmpelse af miljøkriminalitet er et af de områder, der bør fokuseres på som led i det strafferetlige samarbejde mellem EU-landene.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000 fastlagde Rådet de politiske retningslinier for de videre forhandlinger om forslaget, herunder slog Rådet fast, at arbejdet med et strafferetligt instrument om bekæmpelse af miljøkriminalitet skulle forsætte på grundlag af Europarådets konvention om samme emne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 15.- 16. marts 2001 nåede Rådet til foreløbig politisk enighed om forslaget til rammeafgørelse, idet Rådet dog fastslog, at man skulle drøfte behovet for eventuelt at supplere forslaget til rammeafgørelse, og at denne drøftelse skulle ske på grundlag af et direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet som Kommissionen havde fremsat den 13. marts 2001.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet er efterfølgende revideret i lyset af Kommissionens direktivforslag.

Kommissionen har den 2. oktober 2002 fremsat et ændret forslag til direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet, der ikke har givet anledning til indholdsmæssige ændringer af forslaget til rammeafgørelse.

Forslaget til rammeafgørelse var ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er TEU artikel 31, jf. artikel 34.

Artikel 1 i forslaget til rammeafgørelse indeholder definitioner af udtrykkene ”ulovlig”, ”vand” og ”juridisk person”.

Efter artikel 2 i forslaget til rammeafgørelse forpligtes medlemslandene til at sikre at forsætlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager dødsfald eller alvorlig personskade, er strafbar.

Herudover forpligtes medlemslandene til at kriminalisere

- ulovlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager eller kan forårsage vedvarende eller væsentlig forringelse heraf eller dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på fredede monumenter eller andre fredede genstande samt på planter, dyr eller ejendom,
- ulovlig bortskaffelse, behandling, oplagring, transport, eksport eller import af affald, herunder farligt affald, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller forårsage betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,

- ulovlig drift af et fabriksanlæg, hvor der udføres en farlig aktivitet, hvis denne aktivitet – uden for fabriksanlægget - forårsager dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet, samt på planter eller dyr,
- ulovlig fremstilling, behandling, oplagring, anvendelse, transport, eksport eller import af nukleart materiale eller andre farlige radioaktive stoffer, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,
- ulovlig besiddelse, indfangning eller indsamling, beskadigelse, drab af eller handel med beskyttede vilde dyr og plantearter eller dele heraf, i det mindste hvis de efter national ret anses for truede,
- ulovlig handel med stoffer, der nedbryder ozonlaget,

når disse handlinger begås forsætligt.

Efter artikel 3 i rammeafgårelsen forpligtes medlemslandene til at sikre, at de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser som minimum tillige kan straffes, når de begås ved grov uagtsomhed, mens det af artikel 4 fremgår, at også forsøg på og medvirken til de i artikel 2 nævnte handlinger skal være strafbart.

I artikel 5 fastslås bl.a., at overtrædelse af bestemmelserne i artiklerne 2 og 3 skal kunne straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og som har afskrækkende virkning, herunder – i det mindste i de groveste tilfælde – straf i form af frihedsberøvelse, som kan medføre udlevering.

Forslagets artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang lovovertrædelsen er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, med henblik på at skaffe den juridiske person vinding.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge forslaget artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffemyndighed. Efter bestemmelsen forpligtes hvert medlemsland til at have straffemyndighed, når handlingen er begået helt eller delvist på det pågældende medlemslands område, uanset om virkningerne af overtrædelsen gør sig gældende et andet sted end på medlemslandets territorium.

Herudover forpligtes medlemslandene til at have straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået på skibe eller luftfartøjer, der fører det pågældende medlemslands flag.

Endelig kan medlemslandene vælge endvidere at have straffemyndighed, hvis lovovertrædelsen er begået på vegne af en juridisk person, der har hjemsted på det pågældende medlemslands territorium eller hvis lovovertrædelsen er begået af en person, der er statsborger i det pågældende medlemsland, hvis lovovertrædelsen er strafbar, der hvor den er begået, eller hvis det sted, hvor den er begået ikke er omfattet af nogen stedlig jurisdiktion.

I artikel 9 fastsættes bestemmelser, hvorefter et medlemsland, som i henhold til national ret endnu ikke udleverer egne statsborgere, skal træffe de nødvendige foranstaltninger, for at fastlægge straffemyndighed med hensyn til de i artiklerne 2 og 3 nævnte handlinger, når disse begås af medlemslandets egne statsborgere uden for dens område.

Endelig indeholder artikel 10 bestemmelser, hvorefter medlemslandene senest to år efter vedtagelsen af rammeafgørelsen skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det i artikel 11 fastslås, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 7. juli 2000 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

Henset til, at forslaget til rammeafgørelse på en række områder er væsentligt ændret i forhold til det forslag, der dannede grundlag for Europa-Parlamentets oprindelige udtalelse, er Europa-Parlamentet blevet anmodet om en fornyet udtalelse om rammeafgørelsen.

Europa-Parlamentet har den 9. april 2002 afgivet en fornyet udtalelse om forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse foreslået, at alene rammeafgørelsens definitionsbestemmelse samt bestemmelserne om strafansvar for juridiske personer, straffemyndighed og udlevering bibeholdes, idet de øvrige bestemmelser efter Europa-Parlamentets opfattelse bør indsættes i Kommissionens direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet.

4. Høring

Med henblik på at drøfte udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet afholdt Justitsministeriet den 26. november 1998 et møde med repræsentanter for Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Miljøstyrelsen og Søfartsstyrelsen.

De deltagende myndigheder havde efterfølgende lejlighed til at fremkomme med skriftlige bemærkninger.

Herudover har Skov- og Naturstyrelsen samt Miljøstyrelsen løbende udtalt sig om, hvorvidt forslaget til rammeafgørelse skønnes at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Forslaget til rammeafgørelse har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde, direktivforslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø og det principielle spørgsmål om, hvorvidt der inden for Traktaten om De Europæiske Fællesskaber er mulighed for at pålægge medlemsstaterne at fastsætte strafferetlige sanktioner for overtrædelse af fællesskabsretten har været forelagt Juridisk Specialudvalg.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rammeafgørelse skønnes at være i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes med vedtagelsen af L 35 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbruger forhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige

(Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.) ikke at nødvendiggøre lovændringer, idet udleveringsloven ændres således, at også danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i en anden medlemsstat i den Europæiske Union.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Et notat om udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet bilagt det daværende forslag til en fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet blev den 21. januar 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Endvidere er forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet den 23. september 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Herudover blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000. Aktuell notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 15. september 2000.

Sagen blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.- 16. marts 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 1. marts 2001.

Herudover blev aktuelt notat oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og 15. april 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25.- 26. april 2002, hvorfor sagen ikke blev forelagt for udvalgene.

Sagen blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. -14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Herudover blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. - 15. oktober 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 4. og 8. oktober 2002. Sagen var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet.

Endelig blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) 28. - 29. november 2002. Aktuelle notater

blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002. Sagen var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet.

Vedrørende: Forslag til Rådets forordning* og Rådets afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92 – 119).

De nærmere bestemmelser om indberetning i SIS er fastsat i artikel 95-100. Det drejer sig om indberetning af personer, der ønskes udleveret (artikel 95), uønskede udlændinge, der nægtes indrejse (artikel 96), forsvundne personer eller personer, der af hensyn til deres egen sikkerhed m.v. midlertidigt bør tages i varetægt (artikel 97), af vidner eller andre personer, der er indstævnet for en domstol, eller som skal have forkyndt en strafferetlig dom eller en tilsigelse til afsøning af frihedsstraf (artikel 98), af personer og genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol (artikel 99) og af genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse, eller som er bevismidler i en straffesag (artikel 100).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengenkonventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i Protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at kandidatlandene til sin tid vil kunne deltage i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet. De relevante arbejdsgrupper i Rådets regi har derfor påbegyndt de indledende overvejelser vedrørende udviklingen og etableringen af SIS II.

Rådet besluttede den 28. - 29. maj 2001, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. er anført, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, og at der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet i december måned 2001 henholdsvis en rådsforordning og en rådsafgørelse om udviklingen af SIS II, og Kommissionen har herefter indledt udviklingsarbejdet.

Der kan imidlertid allerede gennemføres visse tilpasninger af eksisterende bestemmelser og indføjes visse nye funktioner i den nuværende version af SIS, navnlig hvad angår bestemmelsen om adgang til bestemte typer oplysninger i SIS for myndigheder, der lettere vil kunne udføre deres opgaver, hvis det bliver mulighed for at søge i SIS. Det gælder bl.a. Europol og de nationale medlemmer af Eurojust. Endvidere kan der gennemføres en udvidelse af de kategorier af eftersøgte genstande, som kan indberettes, og registrering af overførsler af personoplysninger.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001 og navnlig konklusionerne nr. 17 (samarbejde mellem specialiserede tjenester vedrørende bekæmpelse af terrorisme), og nr. 43 (Eurojust og politisamarbejde med hensyn til Europol) samt handlingsplanen af 21. september 2001 til bekæmpelse af terrorisme henviser i den forbindelse tillige til behovet for at styrke SIS.

Det tidligere spanske formandskab har på denne baggrund udarbejdet et forslag til to retsakter om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse. Der er dels tale om et forslag til en rådsforordning med hjemmel i TEF afsnit IV og dels et forslag til rådsafgørelse med hjemmel i TEU afsnit VI.

Den samtidige fremsættelse af et forslag til forordning i medfør af TEF afsnit IV og et forslag til rådsafgørelse i medfør af TEU afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Forslagene om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19.-20. december 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om forslagene.

2. Indhold.

2.1. Initiativet fra Spanien med henblik på vedtagelse af Rådets forordning om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Forslaget til rådsforordning om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet er fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 66.

I hvert enkelt Schengen-land er der i tilknytning til den nationale del af Schengen-informationssystemet etableret et såkaldt Sirene-kontor. Sirene-kontorerne udveksler supplerende oplysninger

i tilknytning til landenes indberetninger i Schengen-informationssystemet. Videregivelsen af oplysninger mellem Sirene-kontorerne sker i overensstemmelse med national ret. Sirene-kontorerne er på nuværende tidspunkt ikke direkte omtalt i Schengen-konventionen.

Efter artikel 1, nr. x, fastlægges på den baggrund et fælles retsgrundlag for Sirene-kontorerne. Bestemmelserne indebærer, at medlemslandene gennem de myndigheder, der er udpeget til dette formål (Sirene) udveksler alle oplysninger, der er nødvendige i forbindelse med indberetninger. Endvidere udveksler myndighederne alle oplysninger, som giver mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger i tilfælde, hvor personer og genstande, hvorom der er optaget oplysninger i Schengen-informationssystemet, findes som en følge af søgninger i systemet.

Efter artikel 94 i Schengen-konventionen indeholder Schengen-informationssystemet alene de kategorier af oplysninger, der meddeles af de enkelte medlemslande, og som er nødvendige for at opfylde de formål, der er nævnt i artikel 95-100. Oplysningerne i Schengen-informationssystemet opdeles efter artikel 94, stk. 2, i to kategorier. Der er dels tale om indberettede personer, dels om indberettede genstande som nævnt i artikel 100 og motorkøretøjer som nævnt i artikel 99. Om personer må der efter artikel 94, stk. 3, højst optages oplysninger om efternavn og fornavn med henvisning til et eventuelt særskilt registreret kaldenavn, særlige fysiske kendetegn af objektiv og blivende karakter, første bogstav i andet fornavn, fødselsdato og fødested, køn, nationalitet, om vedkommende er bevæbnet, om vedkommende er voldelig, indberetningsgrund og eventuelle forholdsregler, der skal iagttages.

Andre personoplysninger må ikke optages i Schengen-informationssystemet, som derfor kun indeholder entydige og kortfattede personoplysninger, herunder navnlig oplysninger, der kan danne grundlag for en sikker identifikation af den indberettede. Oplysninger om f.eks. politiske, religiøse eller seksuelle forhold må ikke optages i Schengen-informationssystemet.

Artikel 1, nr. y, tilføjer to nye muligheder for at indlægge oplysninger i medfør af artikel 94, stk. 3, i Schengen-konventionen. Medlemslandene vil i tilknytning til en indberetning i medfør af artikel 95 i Schengen-konventionen (personer, der eftersøges med henblik på udlevering) få mulighed for at indlægge oplysninger om, hvilke(n) overtrædelse(r), den pågældende søges udleveret for. Medlemslandene vil endvidere i tilknytning til en indberetning kunne indlægge oplysninger om, hvorvidt der er tale om en undvegen person. Herudover foreslås artikel 94, stk. 3, litra c) slettet, idet muligheden for at indlægge oplysninger om første bogstav i andet fornavn allerede findes, jf. artikel 94, stk. 3, litra a).

Schengen-konventionens artikel 101 regulerer, hvilke myndigheder der har adgang til at søge i Schengen-informationssystemet. Adgangen er efter artikel 101, stk. 1, litra a, forbeholdt myndigheder med ansvar for grænsekontrol og efter artikel 101, stk. 1, litra b, myndigheder med ansvar for anden politi- og toldkontrol inde i landet samt samordning heraf. For så vidt angår op-

lysninger, der er optaget i Schengen-informationssystemet efter artikel 96 (uønskede udlændinge), tilkommer retten til søgning endvidere myndigheder med ansvar for behandling af visuman-søgninger og myndigheder med ansvar for udstedelse af opholdstilladelser og administration af udlændingelovgivning, jf. artikel 101, stk. 2.

Efter artikel 1, nr. 1, præciseres ordlyden i Schengen-konventionens artikel 101, stk. 1, litra b, med henblik på at tydeliggøre, at adgangen til at søge i Schengen-informationssystemet endvide-re gælder for retlige myndigheder.

Efter artikel 1, nr. 2, skal de i Schengen-konventionens artikel 101, stk. 2, nævnte myndigheder, der er ansvarlige for udstedelse af visa og opholdstilladelser endvidere have adgang til oplysninger om stjålne, ulovligt tilegnede eller forsvundne identitetsdokumenter, der er optaget i Schengen-informationssystemet i medfør af artikel 100, stk. 3, litra d) og e). Udvidelsen af disse myndigheders adgang til at søge i Schengen-informationssystemet er foreslået med henblik på bekæmpelse af svig i forbindelse med ansøgning om opholdstilladelser.

Ifølge artikel 102, stk. 4, i Schengen-konventionen må oplysningerne i Schengen-informations-systemet ikke benyttes til administrative formål. Som en undtagelse må de oplysninger, der er optaget efter artikel 96 (uønskede udlændinge), kun benyttes til de formål, der er nævnt i artikel 101, stk. 2, i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale lovgivning.

Efter artikel 1, nr. 3, skal den i artikel 102, stk. 4, indeholdte undtagelse til forbuddet mod at benytte oplysningerne i Schengen-informationssystemet til administrative formål udvides til endvi-dere at omfatte oplysninger om stjålne, ulovligt tilegnede eller forsvundne identitetsdokumenter, der er optaget i Schengen-informationssystemet i medfør af artikel 100, stk. 3, litra d) og e). Forslaget er en konsekvensændring i forhold til artikel 1, nr. 2, i forslaget til rådeforordning.

Ifølge artikel 103 i Schengen-konventionen påser hver enkelt medlemsland, at den instans, der forvalter databasen, registrerer gennemsnitligt hver tidende videregivelse af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet, for at kontrollere, om søgningen er i overensstemmelse med reglen. Registreringen må kun anvendes til dette formål og slettes efter seks måneder.

Efter artikel 1, nr. 4, skal denne forpligtelse til at registrere hver tidende videregivelse af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet udvides til at gælde enhver videregivelse af personoplysninger. Endvidere foreslås opbevaringsfristen på 6 måneder ændret til en maksimumfrist på højst et år.

Schengen-konventionens artikel 112 og 113 indeholder detaljerede regler om sletning af de elektroniske oplysninger i Schengen-informationssystemet, hvorimod der ikke findes tilsvarende regler for så vidt angår de supplerende oplysninger, der udveksles gennem Sirene-kontorerne. Udvekslingen af supplerende oplysninger sker i overensstemmelse med national ret, og i den forbindelse vil det land, der videregiver oplysningerne, efter omstændighederne kunne pålægge anvendelsen og opbevaringen af oplysningerne særlige begrænsninger. Sletning af modtagne oplysninger vil under alle omstændigheder ske i overensstemmelse med de nationale sletningsregler i de lande, der har modtaget oplysningerne.

Artikel 1, nr. 5 og artikel 1, nr. 5b, tilføjer på den baggrund en bestemmelse i tilknytning til henholdsvis artikel 112 og 113 i Schengen-konventionen om sletning af de oplysninger, der opbevares af Sirene-kontorerne. Efter forslaget må oplysninger om såvel personer som genstande, der opbevares af Sirene-kontorerne, kun bevares så længe, det er nødvendigt for at tjene de formål, hvortil de blev videregivet. Oplysningerne skal under alle omstændigheder slettes senest et år efter, at indberetningen eller indberetningerne om den pågældende er slettet i Schengen-informationssystemet. Medlemsstaterne bevarer imidlertid retten til i nationale sagsmapper at bevare oplysninger om en bestemt indberetning, som den pågældende medlemsstat har foretaget, eller om en indberetning, i forbindelse med hvilken den pågældende medlemsstat har truffet forholdsregler. Bestemmelserne om, hvor længe sådanne oplysninger må bevares er underlagt national lovgivning.

Ifølge artikel 113 i Schengen-konventionen bevares andre oplysninger end dem, der er nævnt i artikel 112, i højst ti år. Oplysninger om udstedte identitetsdokumenter og registrerede pengesedler opbevares i højst fem år og oplysninger om motorkøretøjer, påhængsvogne og campingvogne i højst tre år.

Artikel 1, nr. 5a, fastsætter en opbevaringsfrist på højst 5 år for oplysninger om udstedte identitetsdokumenter, opholdstilladelser, rejselegitimation, registrerede pengesedler, værdipapirer, betalingsmidler, motorkøretøjer, påhængsvogne, containere, registrerede skibe, luftfartøjer, industriudstyr og påhængsmotorer. Forslaget er en konsekvensændring i forhold til ændringerne af artikel 99 og 100, idet man dog samtidig hermed udvider opbevaringsfristen for en del af oplysningerne vedrørende genstandene.

Rådsforordningen træder i henhold til artikel 2 i kraft 90 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Dette gælder dog alene forslagets artikel 1, nr. x, nr. 1, nr. 2 og nr. 3. Forslagets artikel 1, nr. 4, nr. 5 og nr. 5b træder i kraft 180 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Endvidere træder forslagets artikel 1, nr. y og 5a i kraft fra en dato, der fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de nødvendige forudgående betingelser for dens anvendelse er opfyldt.

Som nævnt ovenfor deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forslaget til Rådets forordning, jf. Protokollen om Danmarks Stilling.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden 6 måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det fremgår af forslagets præambel, at der er tale om et forordningsforslag til udbygning af Schengen-reglerne.

2.2. Initiativet fra Spanien med henblik på vedtagelse af Rådets afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Forslaget til rådsafgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet er fremsat med hjemmel i TEU artikel 30, stk. 1, litra a) og b), artikel 31, litra a) og b), og artikel 34, stk. 2, litra c).

Artikel 1, nr. x, er identisk med artikel 1, nr. x, i forslaget til forordning.

Efter artikel 94 i Schengen-konventionen indeholder Schengen-informationssystemet alene de kategorier af oplysninger, der meddeles af de enkelte medlemslande, og som er nødvendige for at opfylde de formål, der er nævnt i artikel 95-100. Oplysningerne i Schengen-informationssystemet opdeles efter artikel 94, stk. 2, i to kategorier. Der er dels tale om indberettede personer, dels om indberettede genstande som nævnt i artikel 100 og motorkøretøjer som nævnt i artikel 99.

Efter artikel 1, nr. y, skal den i artikel 94, stk. 2, indeholdte opregning af, hvilke kategorier af oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet ændres, således at der ikke længere alene henvises til "motorkøretøjer som nævnt i artikel 99", men derimod til "genstande som nævnt i artikel 99 og 100". Forslaget er en konsekvensændring i forhold til forslagets artikel 1, nr. 2.

Artikel 1, nr. 1, er identisk med artikel 1, nr. 1, i forslaget til forordning.

Efter artikel 99, stk. 1, i Schengen-konventionen, kan medlemslandene under overholdelse af national lovgivning indlægge oplysninger om personer og motorkøretøjer med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol i overensstemmelse med stk. 5. I forbindelse med den målrettede kontrol, der er nævnt i stk. 1, kan der i overensstemmelse med national lovgivning foretages undersøgelse af personer, motorkøretøjer og medbragte genstande med de i stk. 2 og 3 nævnte formål, jf. stk. 5, 1. pkt.

Artikel 1, nr. 2, udvider muligheden i Schengen-konventionens artikel 99, stk. 1, for at foretage indberetning af genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol til endvidere at omfatte skibe, luftfartøjer og containere.

Artikel 1, nr. 3, forenkler den procedure, som medlemslandene er forpligtet til at følge i tilfælde af indberetning efter artikel 99, stk. 3, i Schengen-konventionen. Den medlemsstat, der foretager en indberetning efter artikel 99, vil herefter ikke længere være forpligtet til at konsultere de andre medlemsstater forud for indberetningen, men skal alene give de andre medlemslande behørig underretning herom.

Artikel 1, nr. 3a, udvider muligheden i Schengen-konventionens artikel 99, stk. 5, for i forbindelse med den målrettede kontrol, der er nævnt i stk. 1, i overensstemmelse med national lovgivning at foretage undersøgelser af personer, motorkøretøjer og medbragte genstande med de i stk. 2 og 3 nævnte formål til endvidere at omfatte skibe, luftfartøjer og containere.

Efter Schengen-konventionens artikel 100, stk. 1, kan der indlægges oplysninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag. Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, opregner de kategorier af genstande, hvorom der kan indlægges oplysninger i Schengen-informationssystemet.

Artikel 1, nr. 4, tilføjer en række nye oplysninger til artikel 100, stk. 3, således at der fremover endvidere vil kunne indlægges oplysninger om stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne registrerede skibe, luftfartøjer, industriudstyr, påhængsmotorer, containere, officielle identitetsdokumenter, rejselegitimation, opholdstilladelser, registreringsbeviser, nummerplader på motorkøretøjer samt værdipapirer og betalingsmidler såsom checks, kreditkort, obligationer og aktier. Endvidere vil der kunne indlægges oplysninger om ugyldige officielle identitetsdokumenter. Herudover ophæves bestemmelsen om, at alene campingvogne med en egenvægt på over 750 kg kan indberettes.

Artikel 1, nr. 5, er identisk med artikel 1, nr. 1, i forslaget til forordning.

Efter artikel 1, nr. 6, 1. led, indsættes efter den nuværende artikel 101 i Schengen-konventionen en ny bestemmelse artikel 101A, hvorefter Europol skal have direkte adgang til og kunne søge oplysninger om indberetninger i medfør af artikel 95, 99 og 100 i Schengen-informationssystemet. Europol må ifølge forslaget kun søge oplysninger, som er nødvendige for, at Europol kan udføre sine opgaver. Hvis en søgning foretaget af Europol viser, at der findes en indberetning i Schengen-informationssystemet, underretter Europol ifølge forslaget ad de kanaler, der er fastlagt i Europol-konventionen, den medlemsstat, der har foretaget indberetningen.

Europol må kun anvende oplysninger, der er tilvejebragt gennem en søgning i Schengen-informationssystemet, med den pågældende medlemsstats samtykke. Hvis medlemsstaten giver Europol tilladelse til at benytte sådanne oplysninger, skal Europolis behandling heraf finde sted i overensstemmelse med Europol-konventionen, herunder de regler i Europol-konventionen, der kræver et samtykke fra den pågældende medlemsstat, førend Europol kan videregive oplysninger til tredjelande eller organisationer. Europol kan ligeledes anmode den pågældende medlemsstat om supplerende oplysninger i overensstemmelse med Europol-konventionens bestemmelser.

Europol skal ifølge forslaget registrere enhver søgning, der foretages, og registrere enhver anvendelse af de oplysninger, som Europol har fået adgang til, i overensstemmelse med artikel 103 i Schengen-konventionen. Europol må ikke forbinde dele af Schengen-informationssystemet eller overføre de deri indeholdte oplysninger, som Europol har adgang til, til noget computersystem vedrørende dataindsamling og databehandling, der anvendes i eller af Europol, eller downloade eller på anden måde kopiere dele af systemet. Europol skal begrænse adgangen til oplysninger i Schengen-informationssystemet til særligt bemyndiget personale i Europol og skal vedtage foranstaltningerne i artikel 118 i Schengen-konventionen. Endelig skal Europol tillade Den Fælles Kontrolinstans, jf. artikel 24 i Europol-konventionen, at overvåge Europolis virksomhed, når den udøver sin ret adgang og søgning i oplysninger i Schengen-informationssystemet.

Efter artikel 1, nr. 6, 2. led, indsættes endvidere en ny artikel 101B, hvorefter de nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter skal have adgang til, og ret til at foretage søgninger, i oplysninger, der er optaget efter artikel 95 og 98 i Schengen-informationssystemet. De nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter må kun søge de oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver. Hvis en søgning foretaget af et nationalt medlem af Eurojust viser, at der findes en indberetning i Schengen-informationssystemet, underretter den pågældende den medlemsstat, der har foretaget indberetningen.

De nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter er, med forbehold for de rettigheder, som de er tillagt i medfør af forslaget, undergivet denne medlemsstats lovgivning om beskyttelse af personoplysninger og om ansvar for ulovligt behandling eller anvendelse af sådanne oplysninger.

Enhver søgning foretaget af et nationalt medlem af Eurojust eller dennes suppleant registreres, og enhver anvendelse af de oplysninger, de har fået adgang til, skal registreres i overensstemmelse med artikel 103 i Schengen-konventionen. Ingen dele af Schengen-informationssystemet eller de heri indeholdte oplysninger, som de nationale medlemmer eller deres suppleanter har adgang til, må overføres til noget computersystem vedrørende dataindsamling og databehandling, der anvendes i eller af Eurojust, eller på anden måde downloades. Adgangen til oplysninger i Schengen-informationssystemet er begrænset til de nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter og må ikke udvides til at omfatte personale i Eurojust. Der skal endvidere træffes foranstaltninger som omhandlet i artikel 118 i Schengen-konventionen.

Artikel 1, nr. 7 og 8, er identisk med artikel 1, nr. 4 og 5, i forslaget til forordning.

Artikel 1, nr. 9, 1. led, er identisk med artikel 1, nr. 5a, i forslaget til forordning.

Artikel 1, nr. 10, er identisk med artikel 1, nr. 5b, i forslaget til forordning.

Rådsafgårelsen træder i henhold til forslagets artikel 2 i kraft 90 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Dette gælder dog alene forslagets artikel 1, nr. x, nr. 3 og nr. 5. Forslagets artikel 1, nr. 7, nr. 8 og nr. 10 træder i kraft 180 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Endvidere træder forslagets artikel 1, nr. y, nr. 1, nr. 2, nr. 3a, nr. 4, nr. 6 og 9 i kraft fra en dato, der fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de nødvendige forudgående betingelser for dens anvendelse er opfyldt. Rådet kan endvidere af hensyn til opfyldelse af en række tekniske betingelser beslutte at fastsætte andre gennemførelsesdatoer for så vidt angår artikel 1, nr. y, nr. 2 og nr. 3a, artikel 1, nr. 1, artikel 1, nr. 4, artikel 1, nr. 6 (artikel 101A), artikel 1, nr. 6 (artikel 101B) og artikel 1, nr. 9.

3. Europa-Parlamentet.

Forslagene er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse. Udtalelsen forventes at foreligge inden rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. – 20. december 2002.

4. Høring.

Forslagene vil i løbet af kort tid blive sendt i høring hos relevante myndigheder og organisationer.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslagene ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rådsforordning, der har hjemmel i afsnit IV i TEF, har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark ifølge artikel 1 og artikel 2 i Protokollen om Danmarks Stilling, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og TEF, ikke deltager i vedtagelsen.

Danmark vil dog efterfølgende kunne tilslutte sig en sådan retsakt, da den vedrører udbygning af Schengen-reglerne, jf. artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling. Danmarks efterfølgende tilslutning vil alene skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

En eventuel tilslutning til rådsforordningen på mellemstatsligt grundlag nødvendiggør ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997, der henviser til de nugældende bestemmelser i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informationssystemet). Dette vil forudsætte Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1.

Hvis forordningen ønskes gennemført i dansk ret, skønnes dette at have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fremkomme med nærmere skøn over de samlede økonomiske konsekvenser, herunder skøn over de enkelte elementer i forslaget. Årsagen hertil er bl.a., at der endnu ikke foreligger tekniske specifikationer i forbindelse med implementeringen af de nye funktioner i Schengen-informationssystemet eller udvidelsen af kredsen af de brugere, der har adgang til systemet.

Merudgifter i forbindelse med en eventuel gennemførelse af forordningen i dansk ret vil blive inddraget i forhandlingerne om de årlige bevillingslove.

Danmark deltager fuldt ud i rådsafgørelsen, der vedtages med hjemmel i TEU.

Forslaget til rådsafgørelse nødvendiggør ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997, der henviser til de nugældende bestemmelser i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informationssystemet).

Danmarks medvirken til Rådets vedtagelse af rådsafgørelser, der kræver ændringer af dansk lovgivning, forudsætter Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1.

Forslaget skønnes at have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fremkomme med nærmere skøn over de samlede økonomiske konsekvenser af forslaget, herunder skøn over de enkelte elementer i forslaget. Årsagen hertil er bl.a., at der endnu ikke foreligger tekniske specifikationer i forbindelse med implementeringen af de nye funktioner i Schengen-informationssystemet eller udvidelsen af kredsen af de brugere, der har adgang til systemet.

Merudgifter i forbindelse med forslaget vil blive inddraget i forhandlingerne om de årlige bevilningslove.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Vedrørende: Note om gennemførelsen og anvendelsen af Schengen-reglerne i de nye medlemslande efter disses tiltrædelse til Den Europæiske Union.

Nyt notat

1. Baggrund.

Udvidelsesprocessen i Den Europæiske Union omfatter 13 kandidatlande (Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Tyrkiet og Ungarn).

Kandidatlandene skal i forbindelse med deres indtræden i Den Europæiske Union gennemføre en væsentlig del af Schengen-reglerne. En række Schengen-regler bliver imidlertid først bragt i anvendelse i forhold til kandidatlandene på et senere tidspunkt. Det gælder bl.a. kandidatlandenes tilslutning til Schengen-informationssystemet, reglerne om grænseoverskridende observation og forfølgelse samt reglerne om ophævelse af personkontrollen ved de indre grænser. Iværksættelsen af disse regler og derved de nye medlemslandes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde forudsætter en særskilt rådsafgørelse i forhold til hver enkelt nyt medlemsland. En sådan rådsafgørelse forudsætter, at det pågældende nye medlemsland har gennemgået en grundig evaluering med henblik på at sikre, at landet opfylder de nødvendige betingelser, der er fastsat i Schengen-reglerne.

Gennemførelsen og anvendelsen af alle Schengen-reglerne følger en særlig procedure, der i sig selv er en del af Schengen-reglerne. Proceduren er blevet fulgt fra begyndelsen af Schengen-samarbejdet og er senest blev anvendt i forhold til Grækenland, Danmark, Finland og Sverige samt de associerede lande Island og Norge.

Med henblik på at bistå kandidatlandene i deres bestræbelser på hurtigst muligt efter deres indtræden i Den Europæiske Union at kunne indtræde i det praktiske Schengen-samarbejde, har formandskabet taget initiativ til at udarbejde en note om fremgangsmåden i forbindelse med gennemførelsen og anvendelsen af det fulde Schengen-regelsæt i de nye medlemslande efter disses tiltrædelse til Den Europæiske Union.

Noten vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. – 20. december 2002 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Udkastet til note indeholder en beskrivelse af den særlige fremgangsmåde, der skal følges i forbindelse med gennemførelsen og anvendelsen af det fulde Schengen-regelsæt i forhold til de nye medlemslande i Den Europæiske Union. Formålet med noten er at beskrive fremgangsmåden samt at oplyse om praktiske og proceduremæssige aspekter af gennemførelsen og anvendelsen af Schengen med henblik på at støtte de nye medlemslande i deres forberedelser.

Det fremgår af noten, at evalueringsproceduren kun iværksættes i forhold til et nyt medlemsland på anmodning fra dette medlemsland, og at den vil blive forberedt i tæt samarbejde med det pågældende nye medlemsland.

Evalueringsproceduren består i en kontrol af, at alle nødvendige betingelser i Schengen-reglerne er opfyldt. Det betyder, at de nye medlemslande skal dokumentere, at de er i stand til at opfylde de relevante krav i Schengen-reglerne på en ensartet, korrekt, sammenhængende og effektiv måde.

Endvidere fremgår det af udkastet til noten, at evalueringsproceduren ifølge de gældende regler vil blive udført under ansvar af Rådets arbejdsgruppe vedrørende Schengen-evaluering. Det er denne gruppes opgave at fastlægge, hvilke kriterier og krav, herunder hvilke krav vedrørende kontrollen ved de ydre grænser, der skal være opfyldt, for at personkontrollen ved de indre grænser kan ophæves. Disse kriterier og krav fastsættes konkret og under hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for hver enkelt medlemsland.

Første del af evalueringen består ifølge udkastet til noten af et omfattende spørgeskema. Spørgeskemaet vil indeholde detaljerede spørgsmål om alle aspekter af relevans for gennemførelsen og anvendelsen af de relevante Schengen-regler. Besvarelserne af spørgeskemaet vil blive nøje gennemgået i forbindelse med en evaluering af det nye medlemslands evne til i praksis at anvende de relevante Schengen-regler korrekt.

Når evalueringsgruppen vurderer, at der er modtaget tilstrækkelig skriftlig information fra det nye medlemsland, vil der ifølge udkastet til note blive udført kontrolbesøg, bl.a. af de ydre luft-, sø- og landegrænser, af anvendelsen af de fælles konsulære instrukser vedrørende udstedelse af visum og af Schengen-informationssystemet med henblik på at kontrollere, at de hidtidige forberedelser har været tilstrækkelige.

Herefter udarbejder evalueringsgruppen en særskilt rapport for hvert nyt medlemsland. Rapporten indeholder en vurdering af, om det pågældende land opfylder betingelserne for at gennemføre og anvende de relevante Schengen-regler. Rapporten kan bl.a. indeholde anbefalinger om at ændre eller forbedre et eller flere aspekter af medlemslandenes forberedelser. Hvis der konstateres svagheder i anvendelsen af reglerne, vil det i nogle tilfælde være nødvendigt efter et passende

tidsrum at aflægge yderligere evalueringsbesøg med henblik på at vurdere om kritikpunkterne er blevet afhjulpet.

Ifølge udkastet til note vil den endelige rapport om Schengen-evalueringen blive forelagt Rådet. Det er herefter op til Rådet at træffe afgørelse om at tillade, at de pågældende Schengen-regler gennemføres og anvendes i forhold til det pågældende nye medlemsland på den eller de datoer, som Rådet finder passende. Rådet træffer en afgørelse for hvert enkelt af de nye medlemslande. I princippet kan to eller flere nye medlemslande anmode om at blive evalueret samtidig med henblik på en samtidig gennemførelse og anvendelse af reglerne. En rådsafgørelse herom forudsætter imidlertid, at Rådet finder, at alle de nødvendige betingelser i Schengen-reglerne er gennemført i forhold til samtlige de berørte nye medlemslande.

Endelig fremgår det af udkastet til note, at på det tidspunkt hvor personkontrollen ved de indre grænser ophæves i forhold til et nyt medlemsland, og det fulde Schengen-regelsæt er gennemført og anvendes i forhold til dette land, bliver dette nye medlemsland i henhold til Schengen-reglerne uden undtagelse fuldt ud ansvarlig for beskyttelsen af dets ydre Schengen-grænser.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde på et møde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af anvendelsen af Schengen-reglerne i Belgien, Holland og Luxembourg (Benelux-landene).

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet kataloger med henstillinger og oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder af Schengensamarbejdet. Disse kataloger vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige områder inden for Schengen-reglerne.

Formandskabet vil på rådsmødet og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island i tilknytning til rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. - 20. december 2002 redegøre for resultatet af evalueringen af Belgien, Holland og Luxembourg (Benelux-landene). I den forbindelse forventes Rådet at tage en evalueringsrapport til efterretning samt at vedtage et udkast til rådskonklusioner vedrørende evalueringen.

2. Indhold.

Evalueringsrapporten indeholder en nærmere redegørelse for de gennemførte evalueringsbesøg i Benelux-landene, der fandt sted i juli, september og oktober måned 2002.

Det fremgår af evalueringsrapporten, at Benelux-landene efterlever Schengen-reglerne på en tilfredsstillende måde. Rapporten fremhæver en række positive forhold i de evaluerede lande, ligesom rapporten inden for de enkelte evalueringsområder indeholder en række specifikke anbefalinger til Belgien, Holland og Luxembourg.

Udkastet til rådskonklusioner afspejler indholdet af evalueringsrapporten, og konkluderer, at Benelux-landene efterlever Schengen-reglerne på en effektiv og – for størstedelens vedkommende – tillige på en meget udførlig måde, og at der alene kan konstateres mindre mangler inden for de evaluerede områder. Det fremgår endvidere af udkastet til rådskonklusionerne, at der siden den sidste evaluering af Benelux-landene i 1996 er sket betydelige fremskridt ved grænseovergangsstederne for så vidt angår områderne infrastruktur, uddannelse og personale.

Udkastet til rådskonklusioner fremhæver en række konkrete eksempler på positive forhold i de evaluerede lande, herunder Belgiens og Hollands kontrolkoncept i forhold til fragtbåde, det anvendte kontrolkoncept i forhold til gate kontrol i en række lufthavne samt anvendelsen af en specialuddannet visumagent med henblik på opdagelse af falske og forfalskede dokumenter ved den belgiske ambassade i Kinshasa.

Herudover indeholder udkastet til rådskonklusioner en række konkrete henstillinger til henholdsvis Belgien, Holland og Luxembourg indenfor områderne sø- og luftgrænser samt SIS/Sirene og databeskyttelse. Benelux-landene opfordres i den forbindelse til – så vidt muligt inden for de kommende seks måneder - at aflægge en skriftlig rapport til Rådets arbejdsgruppe vedrørende Schengen-evaluering om opfølgningen af henstillingerne i evalueringsrapporten og rådskonklusionerne.

Erfaringerne fra evalueringen af Benelux-landene tillige med erfaringerne fra tidligere Schengen-evalueringer i andre Schengen-lande har vist, at der er behov for løbende at overvåge og forbedre gennemførelsen og anvendelsen af Schengen-reglerne. Udkastet til rådskonklusioner indeholder på den baggrund endvidere en række generelle henstillinger til samtlige Schengen-lande og Kommissionen.

Det påpeges i den forbindelse, at det er vigtigt, at der i forbindelse med den løbende ansættelse af personale ved grænseovergangsstederne tages hensyn til de konkrete forhold og udfordringer ved grænseovergangsstederne, og at man tillige løbende overvejer anvendelsen af tekniske hjælpemidler med henblik på at lette kontrollen. Endvidere anbefales det at overveje at installere elektroniske pas-scannere ved de mest besøgte grænseovergangssteder.

Det påpeges endvidere, at der er behov for at udvikle et særligt kontrolkoncept med henblik på den stadigt stigende anvendelse af hurtigtog fra et land uden for Schengen-området til et eller flere lande inden for Schengen-området (EuroStar-togforbindelsen).

Herudover anbefales det at tydeliggøre reglerne i Den Fælles Håndbog, herunder særligt reglerne om stempling af pas, anvendelsen af fleksible udgange (gates), kontrol af sømænd og kontrol af lystbåde.

Endelig påpeger udkastet til rådskonklusioner, at den fortsatte udvikling og udbygning af det konsulære samarbejde er afgørende i kampen mod misbrug af visumsystemet, og at dette samarbejde derfor bør prioriteres.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Vedrørende: Opfølgning på Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder. Disse oversigter vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige samarbejdsområder inden for Schengen-reglerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 13. juni 2002 tog Rådet en samlet evalueringsrapport vedrørende Frankrig til efterretning og vedtog endvidere en række konklusioner, hvori det bl.a. er anført, at Frankrig meget nøje bør overveje at styrke samarbejdet mellem de relevante myndigheder inden for området grænsekontrol, herunder politiet og toldmyndighederne, at Frankrig bør styrke de personalemæssige og tekniske foranstaltninger ved de ydre grænser, at det er positivt, at Frankrig har taget en række øjeblikkelige forholdsregler, og at man fra fransk side er i færd med at udarbejde en handlingsplan for opfølgningen i forhold til evalueringsrapportens anbefalinger. Frankrig blev i den forbindelse opfordret til – i princippet inden for de kommende seks måneder – at aflægge en rapport til Rådet om resultaterne af handlingsplanen og gennemførelsen af rapporternes anbefalinger.

Frankrig vil på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island i tilknytning til rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. - 20. december 2002 orientere Rådet om resultaterne af handlingsplanen og gennemførelsen af evalueringsrapporternes anbefalinger.

2. Indhold.

Frankrigs orientering forventes at indeholde en nærmere redegørelse for resultaterne af handlingsplanen for opfølgningen på evalueringsrapporten vedrørende Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne, herunder konkrete tiltag med henblik på en gennemførelse af evalueringsrapportens anbefalinger.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg. Det bemærkes, at den samlede evalueringsrapport og udkastet til rådskonklusioner vedrørende evalueringen af Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 13. juni 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002.

Vedrørende: Anvendelse af Schengen-reglerne: bedste praksis vedrørende SIS/Sirene og visumsamarbejdet.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 godkendte Rådet (Schengen-landene) en handlingsplan for det fremtidige evalueringsarbejde vedrørende gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet Schengen-kataloger med henstillinger og oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder. Disse kataloger vil bl.a. kunne anvendes i forbindelse med ansøgerlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Schengen-katalogerne forventes at vedrøre følgende områder:

- Kontrol ved de ydre grænser
- Visum
- Betingelserne for udlændinges indrejse og ophold, herunder bekæmpelse af ulovlig indvandring og ulovligt ophold, udsendelse og tilbagetagelse
- Politisamarbejdet
- Udlevering og gensidig retshjælp i straffesager
- Narkotikabekæmpelse
- Schengen-informationssystemet
- Beskyttelse af personoplysninger

Udarbejdelsen af Schengen-katalogerne blev indledt under belgisk formandskab. Rådet godkendte den 28. februar 2002 det første katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis i forbindelse med Schengen-reglernes anvendelse for så vidt angår ydre grænsekontrol samt udsendelse og tilbagetagelse.

Et katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis inden for områderne Schengen-informationssystemet (SIS) /Sirene og visumsamarbejdet forelægges på rådsmødet (retlige

og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19.- 20. december 2002 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Formålet med at udarbejde kataloger med henstillinger og oversigt over den bedste praksis i forbindelse med Schengen-reglernes anvendelse er at tydeliggøre og udvikle de eksisterende Schengen-regler.

Udkastet til kataloget indeholder henstillinger og en oversigt over den bedste praksis inden for områderne Schengen-informationssystemet/Sirene og visumsamarbejdet.

I Schengen-informationssystemet/Sirene-delen fokuseres bl.a. på den nationale del af SIS, Sirene-funktionen, slutbrugerne samt håndteringen af oplysninger og sikkerhed. Der er under det danske formandskab udarbejdet vejledende retningslinier for datasikkerhed. Retningslinierne er blevet indarbejdet i kataloget under afsnittet om sikkerhed.

I visum-delen fokuseres på den fysiske sikkerhed på konsulaterne, håndteringen af visumansøgninger, herunder procedurene i forbindelse med indgivelse af en visumansøgning og konsulatets behandling heraf, meddelelse om afslag, sikkerhed i relation til bl.a. personale og IT, uddannelse af personale samt det konsulære samarbejde.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen vil ikke blive forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Det bemærkes, at udkastet til handlingsplanen for det fremtidige evalueringsarbejde blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. – 29. maj 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 15. og 16. maj 2001.

Vedrørende: Beretning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2001.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Danmark og de øvrige nordiske lande blev den 1. januar 2001 tilsluttet Schengen-informationssystemet i forbindelse med Danmarks og de øvrige nordiske landes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde den 25. marts 2001.

Frankrig er ansvarlig for etablering og drift af C.SIS. De nærmere regler herom er fastsat i finansforordningen for C.SIS. Det følger af finansforordningen, at Rådet (Schengen-landene) fastlægger budgettet for C.SIS. Frankrig afholder de løbende etablerings- og driftsudgifter, som efterfølgende dækkes af Schengen-landene i fællesskab. Dette sker i henhold til en fordelingsnøgle, der fastlægges hvert år på grundlag af den andel, som de enkelte landes momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det forudgående regnskabsår, jf. Schengen-konventionens artikel 119, stk. 1.

De nordiske lande har siden den 1. januar 1997 bidraget til betaling af udgifterne forbundet med etablering og drift af C.SIS. Danmark bidrager med ca. 2 procent.

I henhold til Finansforordningen skal Frankrig hvert år udarbejde og fremlægge en årsberetning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS.

Da udgifterne til forvaltningen af C.SIS afholdes af de berørte medlemslande, skal årsberetningen godkendes af de pågældende medlemslande.

Beretningen om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2001 vil blive forelagt til godkendelse i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. - 20. december 2002.

2. Indhold.

Beretningen indeholder dels en redegørelse for de afholdte udgifter, dels en redegørelse for hvilke beløb, der er betalt eller skal betales af de enkelte medlemslande som bidrag til omkostningerne forbundet med anlæg og drift af C.SIS.

Det fremgår af beretningen for 2001, at der i perioden fra 1991 til og med 2001 er afholdt anlægsudgifter vedrørende C.SIS for 19.959.677 euro (svarende til ca. 149.697.576 dkr.). I 2001 er der afholdt anlægsudgifter vedrørende C.SIS for 3.215.787 euro (svarende til ca. 24.118.403 dkr.). Danmarks samlede bidrag for perioden 1991 til og med 2001 beregnet med udgangspunkt i konventionens artikel 119 udgør 457.613 euro (svarende til ca. 3.432.098 dkr.). Danmarks bidrag for 2001 udgør 69.896 euro (svarende til ca. 524.220 dkr.).

Det fremgår endvidere af beretningen, at der er i 2001 er afholdt driftsudgifter vedrørende C.SIS på i alt 1.046.134 euro (svarende til ca. 7.846.005 dkr.). Danmarks bidrag hertil udgør 17.157 euro (svarende til ca. 128.674 dkr.).

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af beretningen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 3. december 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det danske bidrag til drifts- og anlægsudgifter for C.SIS betales af Rigspolitichefen og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne hertil afholdes inden for de bevilningsmæssige rammer.

Beretningen ses ikke at have statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Det bemærkes, at forslaget til drifts- og anlægsbudgettet for C.SIS for 2001 blev forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Folketingets Europaudvalg med henblik på for-handlingsoplæg forud for mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island, der blev afholdt i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 17. oktober 2000. Aktuelt notat vedrørende drifts- og anlægsbudgettet for C.SIS for 2001 blev oversendt den 5. oktober 2000 til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

